

Wereldwijde vluchtelingencrises door klimaat, rampen en conflicten

Jaarverslag 2022

Zie je het Rode Kruis, zie je hulp.



Rode
Kruis



Inhoudsopgave

03	Voorwoord
07	Hoofdstuk 1: Het Rode Kruis in Nederland
17	Hoofdstuk 2: Het Rode Kruis op de Caribische eilanden
22	Hoofdstuk 3: Het Rode Kruis wereldwijd
33	Hoofdstuk 4: Communicatie, zichtbaarheid en reputatie
38	Hoofdstuk 5: Fondsenwerving
43	Hoofdstuk 6: De organisatie
64	Hoofdstuk 7: Risico's, onzekerheden en maatregelen
71	Hoofdstuk 8: Samenvatting financiële resultaten
81	Jaarrekening

Bijlagen

1. Samenstelling van het verenigingsbestuur
2. De ledenraad

Voorwoord



Hulp voor mensen ver weg en dichtbij. Zolang onze organisatie bestaat is dat een belangrijke pijler geweest voor ons werk. Alleen zien we steeds meer dat ver weg óók dichtbij is. De grenzen tussen hier en daar vervagen. De impact van de coronapandemie dreunde nog na toen we in 2022 werden geconfronteerd met het conflict in Oekraïne dat wereldwijd impact heeft. Ook de gevolgen van het veranderende klimaat beperken zich niet tot ‘ver weg’. Het raakt ons allemaal, de meest kwetsbare mensen in de meest fragiele gebieden eerst. Overstromingen, droogte en orkanen volgen elkaar steeds sneller op. Als 2022 ons iets heeft laten zien, dan is het wel dat het allemaal in elkaar grijpt: conflicten, rampen, enorme vluchtelingenstromingen die hierdoor op gang komen, de overvraging van vluchtelingenopvang. Het levert enorm schrijnende situaties op. Met ons wereldwijde netwerk van hulpverleners zijn we in de unieke positie dat we internationale gebeurtenissen direct kunnen verbinden aan onze nationale context. Onze hulpverleners zijn de mensen van dichtbij, die precies weten wat er speelt. Maar ook steeds meer mensen die van ver naar hier kwamen. Mensen die de taal, cultuur en achtergrond van veel van onze hulpvragers als geen ander begrijpen. Alleen zo kunnen we goed de vinger aan de pols houden welke mensen dringend onze hulp nodig hebben. Omdat ze geen boodschappen kunnen doen, omdat ze van nacht geen plek hebben om te slapen, omdat ze buiten alle regelingen vallen, omdat hun huis en inkomsten zijn weggespoeld door overstromingen, of omdat ze op de vlucht zijn voor oorlog en conflict.

Kijkend naar de enorme uitdagingen zou je somber gestemd kunnen raken. Maar tegelijkertijd zien we een geweldige betrokkenheid van alle lagen van onze samenleving. Mensen die zich als hulpverlener bij ons aansluiten, bedrijven, particulieren, overheden, loterijen, stichtingen, fondsen, bestaande en nieuwe partners. Al die mensen die met hun tijd, geld, kennis of goederen onze hulpverlening mogelijk blijven maken. Iedereen enorm bedankt.

Marieke van Schaik
Algemeen directeur

Achtergrond: crises door klimaat, rampen en conflicten

Wereldwijd zagen we in 2022 het aantal humanitaire crises groeien. Eerste levensbehoeften zoals onderdak, water en voedsel stonden onder druk. In Oekraïne, Syrië, Pakistan en nog veel meer landen hadden mensen het moeilijk. Ook in Nederland. De oorzaken zijn divers, van de nasleep van de pandemie en de energiecrisis tot conflicten en natuurrampen. Maar één rode draad tekende zich in 2022 steeds scherper af als de oorzaak van veel menselijk leed: meer mensen raakten ontheemd door het veranderende klimaat, rampen en conflicten.

VLUCHTELINGENCRISES

Wanneer er geen voedsel meer is, wanneer jouw landbouwgrond keer op keer wordt vernield door een natuurramp, wanneer strijdende partijen zorgen voor onveiligheid, dan zit er voor veel mensen niets anders op dan te vluchten. Op zoek naar veiligheid, op zoek naar een bestaan. Voor miljoenen mensen wereldwijd was dit in 2022 de keiharde realiteit. We bieden hulp aan groepen vluchtelingen die landsgrenzen oversteken en intern ontheemden, de grootste groep binnen het totale aantal mensen dat gedwongen op de vlucht is. Zij blijven binnen hun landsgrens, maar hebben wel huis en haard moeten verlaten. Beide groepen hebben grote behoefte aan schoon drinkwater, voedsel, een veilig onderdak en medische zorg.

KLIMAATVERANDERING

Klimaatverandering heeft verwoestende gevolgen voor mens en natuur. Niet over tien of honderd jaar, maar nu al. Extreme weersomstandigheden leiden tot rampen zoals droogte, of juist overstromingen, zoals we zagen in 2022 in Pakistan. Ook aanhoudende bosbranden, epidemieën en landverschuivingen zijn vaak een direct gevolg van het veranderende weer. In de laatste 10 jaar had 86 procent van alle natuurrampen te maken met klimaat-gerelateerde gebeurtenissen. Mensen die in rampgevoelige gebieden of door conflicten getroffen landen wonen, worden het hardst getroffen. Vaak kampen ze al met bijvoorbeeld armoede en honger. Daarnaast hebben natuurrampen extra impact op mensen in conflictgebieden. Inwoners van conflictgebieden zijn al kwetsbaar en daar komt klimaatverandering nog eens bovenop. Een oogst die mislukt door langdurige droogte is voor hen extra schadelijk, omdat ze vaak al weinig eten hebben, er weinig voedsel op de markt is en op zoek gaan naar voedsel niet zonder gevaar is. Kwetsbare gemeenschappen hebben dringend hulp nodig om zich aan te kunnen passen aan het veranderende klimaat.

TOEKOMST

De uitdagingen waar we nu en in de toekomst voor staan, zijn groot. Rampen en crises komen steeds vaker voor, met het verlies van mensenlevens en toenemende sociaal-economische kwetsbaarheden als gevolg. Crises duren ook langer, waaronder de klimaatcrisis die nu een dagelijkse realiteit is voor miljoenen mensen. En langlopende conflicten blijven hun torenhoge tol eisen. Het aantal mensen dat op de vlucht slaat voor oorlog, geweld of klimaat zal hiermee verder toenemen. Ons missie om leed te verzachten, levens te beschermen en respect te waarborgen is hiermee relevanter dan ooit. Nu en in de toekomst.





,

Een warmere wereld is een wereld met meer en heftiger extreem weer. Het kost ons in Nederland al moeite om daar goed mee om te gaan. Maar voor de armsten wereldwijd zijn de risico's nog veel groter. En die risico's komen sneller op ons af dan we eerder dachten.

– Maarten van Aalst, directeur van het Rode Kruis Klimaatcentrum

HOOFDSTUK 1

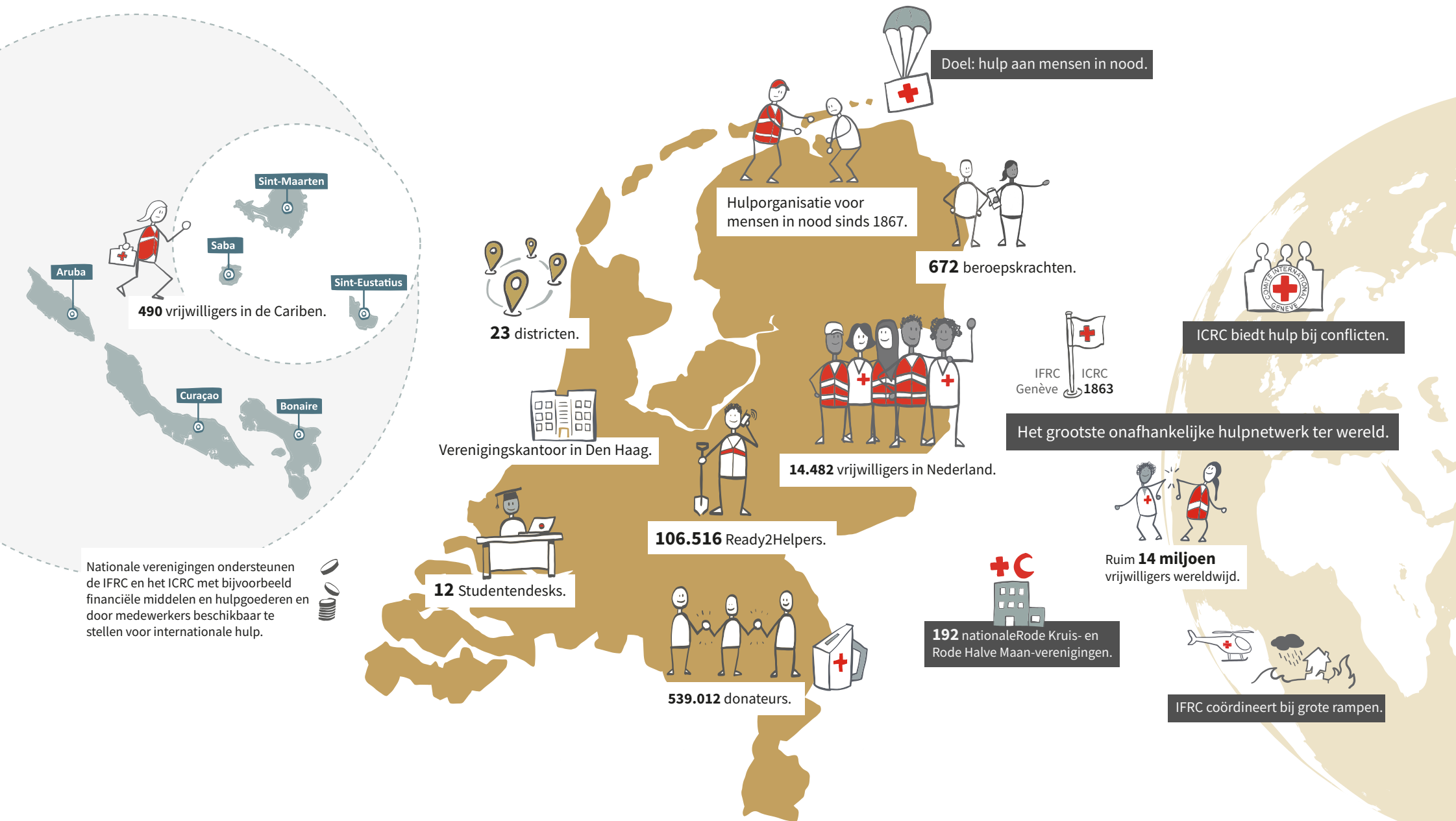
Het Rode Kruis in Nederland

Nood is dichterbij dan je denkt. Ook in Nederland. In 2022 zetten we stevig in op hulpverlening bij noodsituaties en het voorkomen van nood.

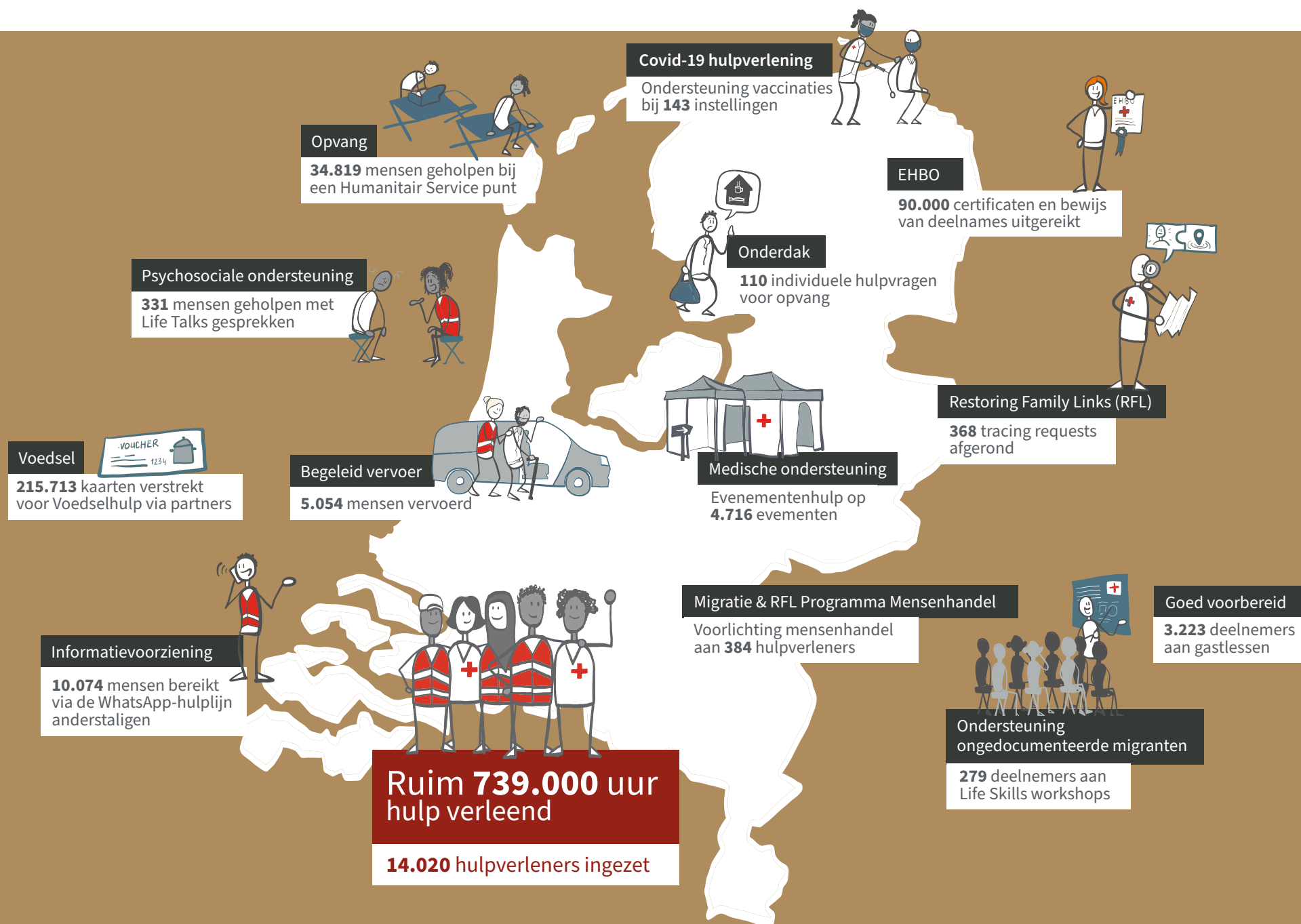


Rode
Kruis

De impact van het Rode Kruis in Nederland



Impact in Nederland : bereikcijfers



Impact in Nederland : bereikcijfers

Programma	Interventie	Aantal geholpen
	Covid-19 hulpverlening	
	Ondersteuning zorginstellingen Grootschallig testen Ondersteuning COVID-vaccinaties Telefonische hulplijn Let op Elkaar Netwerk Quarantainecoach Ondersteuning voedselbank	7 instellingen 8 GGD-regio's 143 instellingen 1.065 telefoontjes 78 hulpverzoeken 61 mensen 4 voedselbanken
	Opvang	
	Humanitaire Servicepunten Particuliere gasthuishoudens opvang voor ontheemden uit Oekraïne Mensen opgevangen in opvanglocaties met Rode Kruis locatiemanagement Ondersteuning opvanglocaties	34.819 mensen 3.080 mensen opgevangen 2.557 mensen 235 locaties 10 locaties
	Psychosociale ondersteuning	
	Op Koers regulier Op Koers in op opvanglocatie Life Talks gesprekken in opvanglocatie	99 mensen 74 mensen 331 mensen
	Voedsel	
	Ontbijttassen Voedselhulp via partners Digitale vouchers	10.289 tassen 215.713 kaarten 20.906 vouchers
	Begeleid vervoer	
	Begeleid vervoer	5.054 mensen vervoerd
	Informatie-voorziening	
	Telefonische hulplijn WhatsApp-hulplijn anderstaligen Helpful information website	3.670 telefoontjes 10.074 mensen bereikt 26.842 clicks
	Goed voorbereid	
	Pleisterrace voor kinderen Gastlessen Extreem weer Telefonische contactcirkel Workshop Goed Voorbereid Cursus Heldin	546 kinderen 3.223 deelnemers 2.490 mensen bereikt 335 mensen bereikt 987 mensen bereikt 340 mensen bereikt

Programma	Interventie	Aantal geholpen
	Onderdak	
	Bevolkingszorg Individuele hulpvragen voor opvang	22 inzetten 110 mensen
	Medische ondersteuning	
	Evenementenhulp Noodhulpteams Ondersteuning zorginstellingen (niet Covid)	4.716 evenementen 6 inzetten 21 zorginstellingen
	Restoring Family Links (RFL)	
	Tracing requests RFL-dossiers Nieuws gekregen over een gezochte naaste	368 requests afgerond 66 dossiers afgerond 106 mensen
	Migratie & RFL Programma Mensenhandel	
	Voorlichting mensenhandel voor onge-documenteerde mensen, asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne	378 deelnemers
	Voorlichting mensenhandel voor hulpverleners	384 hulpverleners
	Training mensen handel (niet) op school – herkenning en preventie	286 docenten
	Juridische ondersteuning	44 clientendossiers/ mensen
	Ondersteuning ongedocumenteerde migranten	
	Life Skills workshop Life Skills workshop	49 cursussen 279 deelnemers
	EHBO	
	Certificaten en bewijs van deelnames EHBO-app EHBO-training voor ongedocumenteerden	90.000 520.00 gebruikers 60 deelnemers



Eerste levensbehoeften zoals eten, drinken en onderdak zijn zelfs in een rijk land als Nederland niet vanzelfsprekend. Duizenden mensen in ons land leven in armoede. Ook kregen we te maken een steeds grotere opvangcrisis en wilden we massaal ‘iets’ doen voor Oekraïners die hun heil zoeken in Nederland. In 2022 hebben we duizenden mensen in Nederland kunnen helpen, dankzij de overweldigende steun van vele particulieren, bedrijven, overheden, instellingen en fondsen.



OPVANG OEKRAÏNERS IN NEDERLAND

Het leven van miljoenen Oekraïners staat sinds februari 2022 op zijn kop. Miljoenen mensen zijn hun huis ontvlucht en hebben alles achter moeten laten. Een deel daarvan zocht een veilig heenkomen in Nederland. Duidzenden vrijwilligers en mensen uit ons burgerhulpverleningsnetwerk Ready2Help kwamen in actie om hulp te bieden. Zo hebben we op de stations Amsterdam, Utrecht, Amersfoort en Eindhoven Humanitaire servicepunten ingericht, te herkennen aan het Rode Kruis-logo. Dit deden we in samenwerking met gemeenten, veiligheidsregio's en de NS. Hier kregen de pas aangekomen vluchtelingen wat te eten en te drinken en informatie over de verblijfsmogelijkheden in Nederland.

Veel Nederlanders wilden hun huis openstellen voor Oekraïners. Samen met Vluchtelingenwerk, het Leger des Heils en TakeCareBNB ondersteunden we het matchingproces van mensen uit Oekraïne en gastgezinnen. Daarnaast ondersteunen we opvanglocaties met gastheren/gastvrouwen, EHBO en het managen van de locaties. Ook leverden we bedden, ligeeenheden en hygiënekits.

Mensen die uit Oekraïne aankomen in Nederland, hebben vooral een grote behoefte aan informatie. Hiervoor hebben we een informatie hulplijn opengesteld, een WhatsApp hulplijn en drie Telegram accounts waar mensen uit Oekraïne vragen kunnen stellen. De informatie is beschikbaar in het Oekraïens, Russisch en Engels. Benieuwd hoe we in Oekraïne zelf en in de omringende landen hulp hebben geboden? Kijk dan op pagina 22 van het hoofdstuk Het Rode Kruis wereldwijd.

VLUCHTELINGENOPVANG

We ondersteunden gemeenten en andere organisaties bij de opvang van alle dak- en thuisloze mensen. Ook zogenoemde 'niet rechthebbenden', zoals ongedocumenteerde migranten en arbeidsmigranten zonder officiële werkvergunning. Het Rode Kruis heeft wereldwijd humanitaire servicepunten op migratieroutes. Op deze punten bieden medewerkers van het Rode Kruis hulpverlening als EHBO, delen zij informatie en bieden zij een luisterend oor. Ook helpt het Rode Kruis met het herstellen van contact met familieleden wanneer zij elkaar uit het oog zijn verloren tijdens de vlucht.

Een dieptepunt in de opvangcrisis was het moment dat mensen bij de overvolle locatie in Ter Apel buiten moesten overnachten. Het Rode Kruis heeft toen direct ondersteund door tenten te leveren en een Humanitair Servicepunt in te richten. Om te komen tot een structurele oplossing voor vluchtelingen zodat zij een menswaardig onderkomen krijgen, bleven we in nauw contact met COA, het ministerie voor Justitie en Veiligheid en de veiligheidsregio's over mogelijke ondersteuning in Ter Apel of elders.



Zeven jaar geleden liep **Khalaf Alkhalaf** voor het eerst door het hek bij Ter Apel. Hij was net zijn thuisland Syrië ontvlucht. Nu loopt hij weer over het terrein rond, maar dit keer in Rode Kruis-kleding. “Ja”, zegt Khalaf, “het is dramatisch in Ter Apel. Vooral het gebrek aan communicatie is een groot probleem. Mensen horen niks, dus ze weten niet wat de volgende stap is. Er is ook niemand die hun taal spreekt. Die onzekerheid maakt gek. Gelukkig kan ik goed met de mensen praten en ze dingen uitleggen. En ik probeer ze gerust te stellen. ‘Jullie moeten geduldig zijn’, zeg ik dan. ‘Het komt goed. Dit is geen permanente situatie. Denk aan wat je allemaal al hebt doorstaan. Je hoeft hier niet meer te vrezen voor je leven.’”

VOEDSELHULP

“Ik eet niet, zodat mijn kinderen dat wel kunnen.” “Ik houd nog maar € 50 euro over voor eten voor een gezin van vijf.” Deze berichten kwamen in 2022 te vaak bij ons binnen. Na de coronacrisis en sinds de inflatie en stijgende vaste lasten zagen we dat mensen vaker hulp nodig hebben. In samenwerking met partnerorganisaties in wijken en buurten, bieden we hulp met boodschappenkaarten. Dit zijn kaarten waarmee mensen naar de supermarkt kunnen gaan, en zelf de producten uit kunnen zoeken die zij nodig hebben. Zo staat hun waardigheid en keuzevrijheid centraal. Onze focus lag op mensen die in voedselnood zijn, maar tussen wal en schip vallen voor reguliere hulpverlening of de hulp zelfstandig niet goed weten te vinden. In Noord-Holland, Utrecht en Friesland kregen schoolkinderen ontbijttassen om de dag met een volle maag te beginnen.

AFSLUITING COVID-19 NATIONAAL ACTIEPLAN

Tijdens de coronacrisis verrichtte het Rode Kruis de grootste hulpverleningsactie in Nederland in meer dan 65 jaar. We ondersteunden de medewerkers in de zorg en hielpen de meest kwetsbaren in de samenleving. In maart 2020 werden de eerste besmettingen in ons land geregistreerd. In juli 2022 sloten we onze hulpverlening tijdens deze ongekende crisis af, waarbij we paraat staan om direct de hulpverlening weer op te schalen, als dat nodig is. De hulpverlening in 2022 richtte zich op het testen en vaccineren in zorginstellingen, we organiseerden begeleid vervoer en boden psychosociale hulp. Deze enorme hulpoperatie konden we uitvoeren dankzij onze fantastische vrijwilligers, én de steun van partners, bedrijven, overheden, instellingen en donateurs. En daar zijn we enorm dankbaar voor.

Geleerde lessen COVID-19 Actieplan

Een operatie van deze schaal brengt verschillende uitdagingen met zich mee. Uitdagingen die we aangaan en waar we vervolgens lering uit trekken. Daarom hebben we een uitgebreide eindevaluatie uitgevoerd met een aantal belangrijke leerpunten, waaronder:

- Door het continue monitoren van de noden in de samenleving, konden we snel inspelen op de steeds veranderende situatie.
- Als Rode Kruis moeten we proactief op zoek zijn naar de noden in de samenleving, ook wanneer deze minder zichtbaar zijn.
- We moeten vrijwilligers zo veel mogelijk multi-inzetbaar opleiden. Tegelijkertijd moeten we er rekening mee houden dat we vrijwilligers niet overvragen.
- Wanneer een crisis zo groot is, zijn er veel vlakken waar je als organisatie kunt inspringen. Het is goed



Nienke krijgt iedere week een Rode Kruis-boodschappenkaart via Goud van Noord in Rotterdam. Dat is één van de vele lokale initiatieven die het Rode Kruis op het gebied van voedselhulp ondersteunt. “De boodschappenkaarten geven mij een gevoel van rust”, vertelt Nienke. “Nu hoef ik niet meer te bezuinigen op groente en fruit en kan ik zo iets simpels als koffie blijven kopen. Maar ik gebruik de kaarten ook voor dingen als shampoo.”

om kritisch te blijven kijken hoe we onze mensen en middelen zó inzetten, dat we van grote meerwaarde zijn. Voor toekomstige interventies is het belangrijk om op lokaal niveau onderzoek te doen naar de beoogde doelgroepen en de impact die we als Rode Kruis maken. [Bekijk de hele eindrapportage.](#)

PARAAT EN VOORBEREID

Met een landelijk dekkend netwerk van vrijwillige hulpverleners staan we paraat voor noodsituaties en zien we waar de nood is. We streven ernaar zo veel mogelijk hulp op maat te bieden; de hulpvrager staat centraal. Daarnaast zorgen we dat mensen voorbereid zijn op nood en nood kunnen voorkomen. Van het aanbieden van EHBO-cursussen voor een breed publiek tot het tijdig leren herkennen van slachtoffers van mensenhandel voor docenten op middelbare scholen. En van het helpen evenementen in goede banen te leiden tot het geven van tips om een persoonlijk noodplan op te stellen.

Ook in 2022 bleek hierbij communicatie een belangrijk instrument om veel mensen te bereiken. Via berichten op onze website en sociale media kanalen wisten we mensen te bereiken met tips hoe je (mentaal) gezond blijft, hoe je EHBO in verschillende situaties kunt toepassen en wat je kunt doen bij extreem weer, zoals hitte. Met de ruim 1800 berichten in de media over EHBO hebben we in potentie 187 miljoen kijkers en lezers bereikt. Lees meer hierover in hoofdstuk 6, Communicatie.

HOOFDSTUK 2

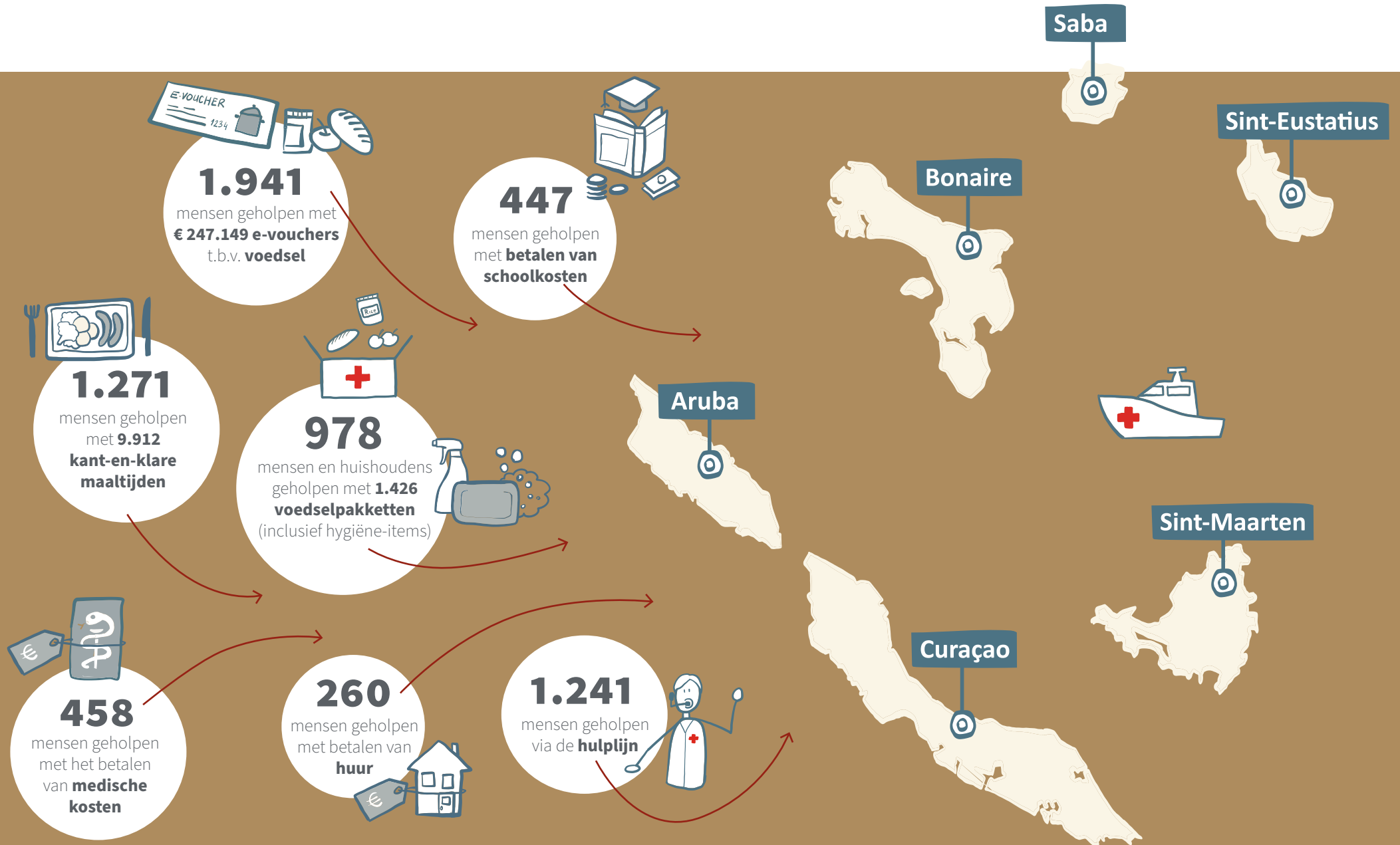
Het Rode Kruis op de Caribische eilanden

Hoe boden we in 2022 hulp in het Caribische deel van het Koninkrijk: Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius?



Rode
Kruis

Onze hulp in de Cariben



De wereldwijde COVID-19 crisis had grote gevolgen in het Caribisch deel van het Koninkrijk: Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint-Maarten, Saba en Sint-Eustatius. Door de nijpende economische situatie was de armoede al groot, maar door de instorting van het toerisme steeg het aantal kwetsbare huishoudens rap. Daarnaast kent de Caribische regio vele andere uitdagingen, zoals orkanen, aardbevingen en migratie vanuit onder andere Venezuela.



Foto: veerte Meijer

AFSLUITING COVID-19 NATIONAAL ACTIEPLAN

Ook in het Caribische deel van het Koninkrijk sloten we in juni 2022 het COVID-19 Nationaal Actieplan af. De voorziening in de basisbehoeften vormde een groot deel van onze hulpverlening op de Caribische eilanden. Het programma bestond voornamelijk uit het uitdelen van boodschappenkaarten, maaltijden en hygiënemiddelen. Het voedselprogramma is het grootste hulpprogramma ooit uitgevoerd op de eilanden. Daarnaast ondersteunden we de zorg, boden we psychosociale ondersteuning en gaven we gezondheidsvoorlichting. Onze hulpverlening sloten we af met een uitgebreide eindevaluatie, die hier terug te lezen is.

SOCIAAL ECONOMISCH PROGRAMMA

Om kwetsbare huishoudens van hulp te blijven voorzien, heeft het Nationaal Actieplan in 2022 een vervolg gekregen: het Sociaal Economisch Plan. Hiermee willen we zorgen dat mensen weerbaarder zijn voor de gevolgen van rampen. Onze hulpverlening bestaat onder andere uit boodschappenkaarten, (school)maaltijden, medische zorg, reparatie van huizen en een tegemoetkoming in kosten voor de huur en schoolspullen.

PARAAT EN VOORBEREID

Het Caribische deel van ons Koninkrijk kent veel risico's op natuurrampen, zoals orkanen en aardbevingen. Om hier goed op voorbereid te zijn, worden de vrijwilligers regelmatig getraind om noodhulp en EHBO te kunnen verlenen in grote en kleine noodsituaties. Daarnaast worden trainingen gegeven in rampenvoorbereiding en helpen we inwoners met het maken van een persoonlijke noodplan.

Maisy Scharbay, branchmanager op Curaçao, vertelt over het belang om vrijwilligers goed betrokken te houden. “Onze vrijwilligers zijn het hart en de ziel van de organisatie. Zij houden ons draaiend en levend. Gedurende de coronacrisis was het best moeilijk om het enthousiasme bij de vrijwilligers erin te houden. Sommigen raakten hun baan kwijt en op een bepaald moment waren we alleen nog maar met voedselhulp bezig. Zeker jongeren willen meer dan dat. Die assisteren graag bij evenementen en vinden het leuk om op de ambulance te rijden of om een verbandje aan te leggen. Wij hebben iedere vrijdag een bijeenkomst op ons hoofdkantoor. Vrijwilligers volgen dan een training of workshop bij ons. Soms zetten we ze een beetje in het zonnetje met een pasteitje en een drankje. Ja, wij zijn van de Cariben, we stralen warmte uit en houden van persoonlijk contact - met deze meetings behoud je de teamspirit!”



HOOFDSTUK 3

Het Rode Kruis wereldwijd

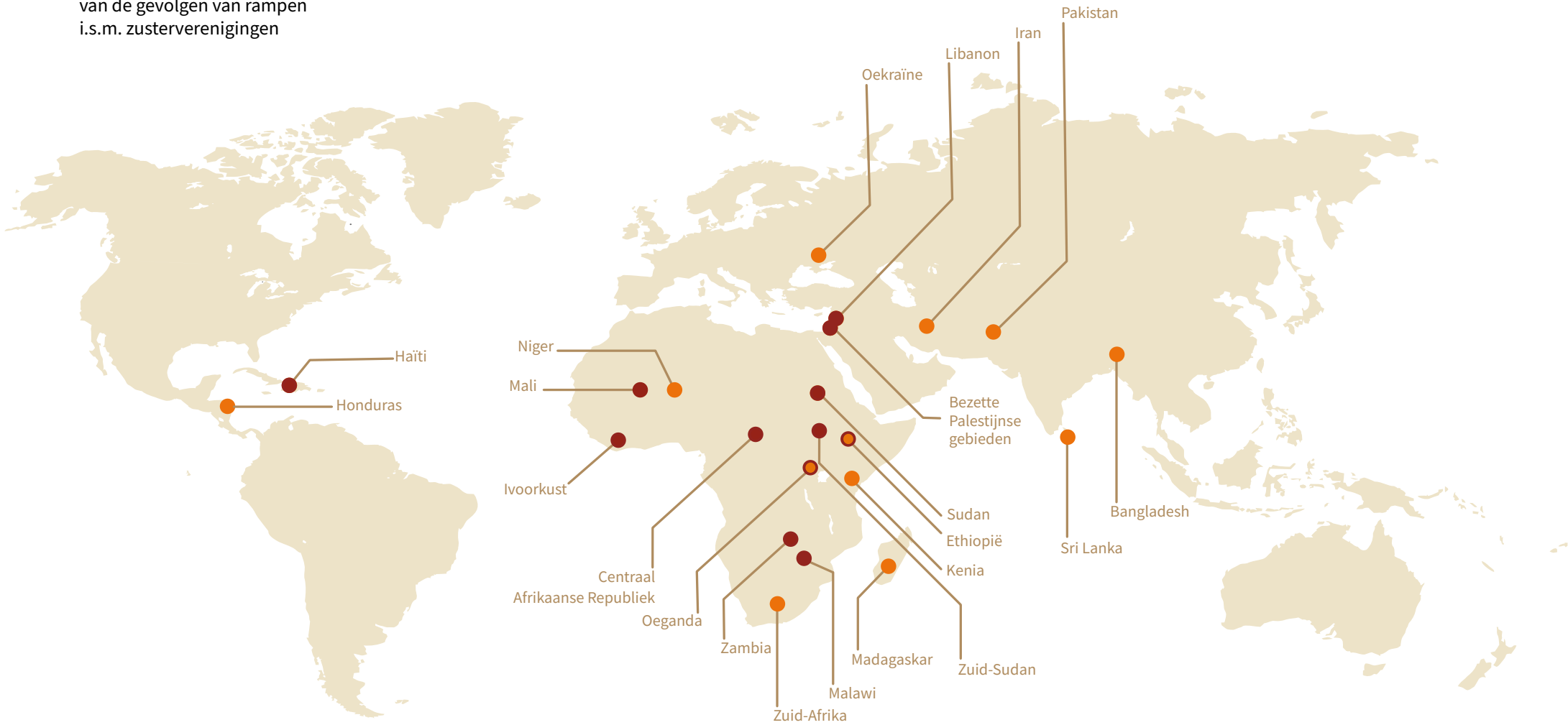
Hoe maak je als klein land grote impact op noodsituaties wereldwijd? Door samen te werken, te specialiseren en krachten te bundelen.



Rode
Kruis

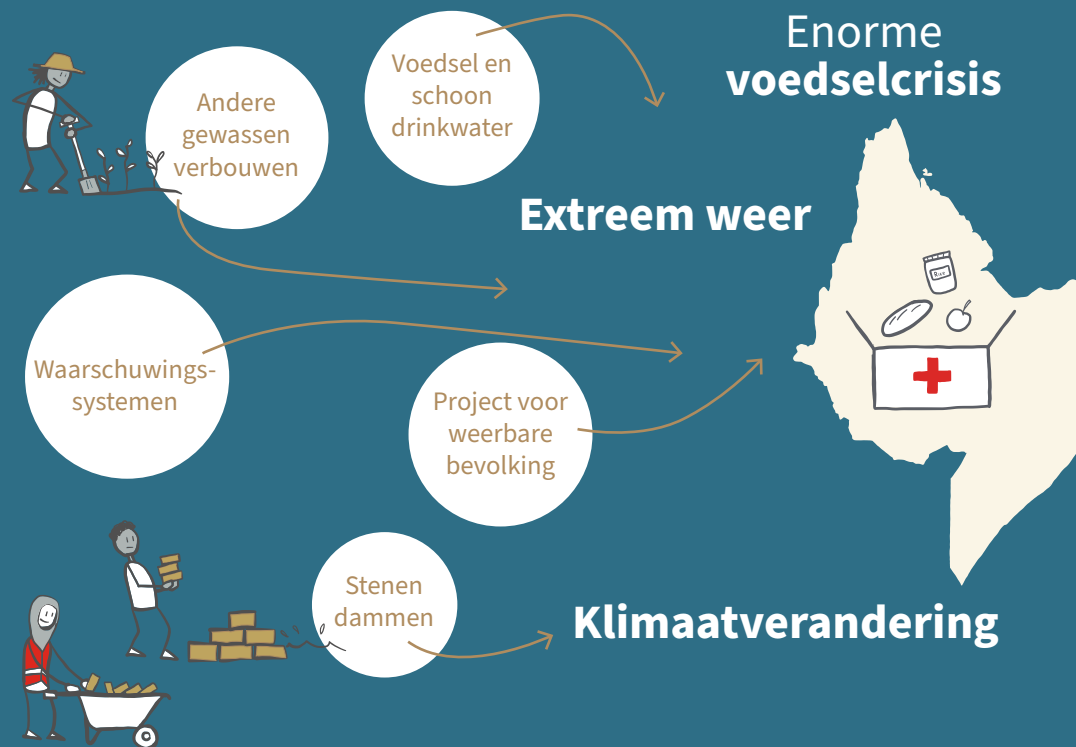
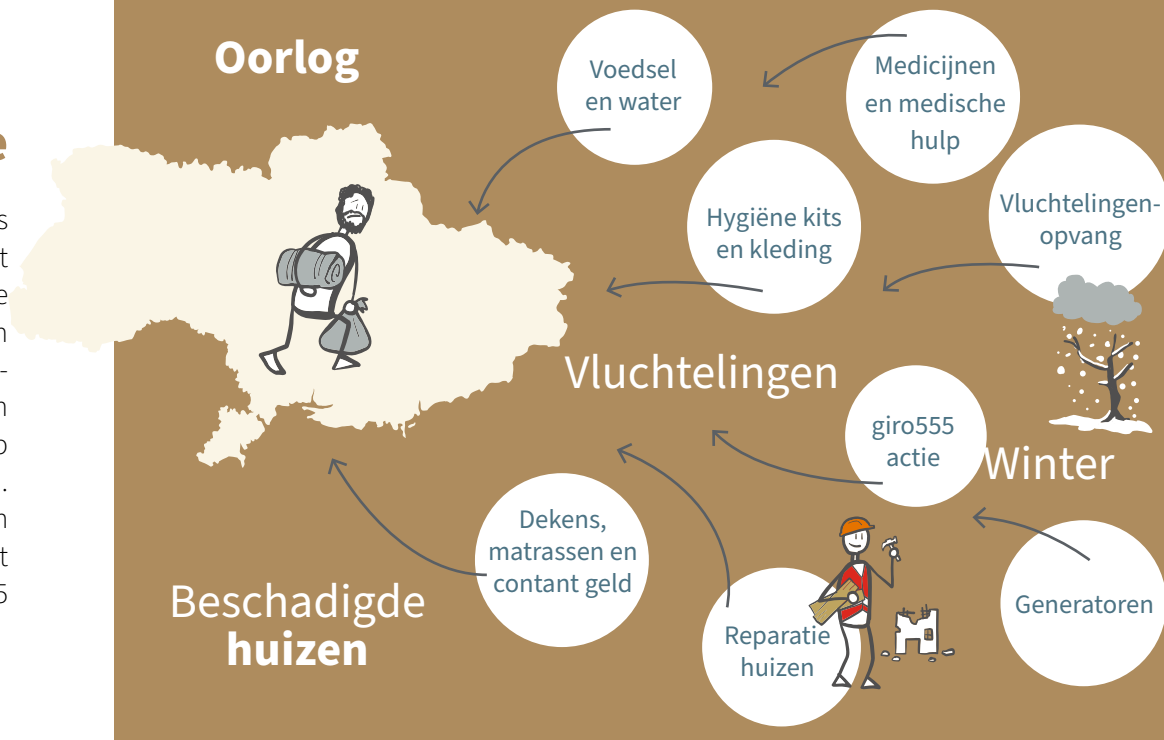
Onze hulp wereldwijd

- Noodhulp
- Voorbereiden op rampen of verminderen van de gevolgen van rampen i.s.m. zusterverenigingen



Conflict Oekraïne

De impact van het conflict in Oekraïne treft zowel degenen die zijn gevlucht als degenen die zijn gebleven. Onder extreem moeilijke omstandigheden zorgde het Rode Kruis in Oekraïne voor voedsel, water, medicijnen, medische hulp, hygiëne kits en kleding. Daarnaast vingen we mensen op die zijn gevlucht uit Oekraïne in omliggende landen zoals Hongarije, Moldavië, Wit-Rusland, Polen. In de voorbereiding op de winter zorgden we voor middelen waarmee mensen handmatig hun huis warm kunnen stoken en voor winterbestendige opvang voor Oekraïners op de vlucht. Ook hielp het Rode Kruis met dekens, matrassen en met contant geld. Daarnaast repareerden we beschadigde woningen en leverden generatoren aan onder meer scholen en ziekenhuizen. De hulp aan slachtoffers van het conflict aan Oekraïne maken we mede mogelijk dankzij de opbrengsten van de Giro555 actie.



Honger in de Hoorn van Afrika

Extreem weer als gevolg van klimaatverandering en conflict veroorzaken een ernstige voedselcrisis in de Hoorn van Afrika. Miljoenen mensen in Kenia, Ethiopië en Somalië hebben niet genoeg te eten. Om hulp te kunnen bieden, zorgde het Rode Kruis in 2022 onder andere voor voedsel, financiële ondersteuning en schoon drinkwater. Ook hebben we verschillende projecten opgezet om de bevolking weerbaarder te maken tegen extreme weersomstandigheden. Zo ontwierpen we waarschuwingssystemen die boeren alert maken op extreem weer. Op die manier kunnen ze zich op dat weer voorbereiden, bijvoorbeeld door hun gewassen eerder te oogsten. Daarnaast bouwden we stenen dammen die moeten voorkomen dat de aarde wegspoelt bij hevige regenval. Ook hielpen we met het verbouwen van gewassen die beter bestand zijn tegen extreem weer.

Overstromingen in Pakistan

In juni van 2022 viel in Pakistan bijna tien keer zoveel regen dan normaal tijdens het regenseizoen. Daardoor ontstonden in het hele land gigantische overstromingen, landverschuivingen en flash floods (korte, heftige overstromingen). Het Rode Kruis hielp mensen om te evacueren, we boden EHBO, zorgden voor waterzuiveringssystemen en deelden hygiënekits, muggennetten en jerrycans uit. Ook gaven we mensen cash zodat ze zelf konden kopen wat ze nodig hadden.



Overstromingen



Flash floods

Evacuatie

Hygiëne kits

EHBO

Cash

Waterzuiverings-systemen

Muggennetten

Landverschuivingen



90% onder de
armoedegrens

Al elf jaar
geweld



gezondheidszorg
ingestort

Medische hulp
via mobiele
klinieken

Voedsel-
pakketten

Schoon water
via pompen

Starterskit
voor
ondernemers

Projecten
voor lange
termijn
hulp



Geweld in Syrië

Na maar liefst elf jaar geweld hebben de problemen in Syrië zich enorm opgestapeld. Maar liefst 90% van de bevolking leeft onder de armoedegrens. Veel Syriërs hebben dus niet genoeg geld om eten te kopen. Een groot deel van de gezondheidszorg is ingestort. Nog maar de helft van de ziekenhuizen is operationeel en veel mensen hebben niet genoeg geld voor een behandeling of zelfs maar de rit naar het ziekenhuis.

In 2022 deelden we voedselpakketten uit en boden we medische hulp via mobiele klinieken, zodat mensen niet naar ziekenhuizen hoeven te reizen. We zorgden dat de watervoorziening wordt hersteld en installeren waterpompen, zodat mensen schoon drinkwater kunnen krijgen. Ook zetten we projecten op om mensen te helpen op langere termijn. Zo leiden we mensen op om een onderneming te starten en geven we hen een starterskit voor hun bedrijfje, zodat zij zichzelf en hun familie weer kunnen voorzien van basislevensbehoeften.

Overstromingen in Pakistan, het conflict in Oekraïne, geweld en economische onzekerheid in Syrië, honger in de Hoorn van Afrika, miljoenen migranten over de hele wereld op zoek naar veiligheid en een beter leven. Met op de achtergrond de steeds meer merkbare desastreuze gevolgen van klimaatverandering. De humanitaire crises in 2022 stapelden zich op. We zijn er niet alleen als de ramp zich voordoet. We zijn er ook voor en na de ramp, diepgeworteld in de samenleving en goed voorbereid. We zorgen er ook voor dat lokale Rode Kruis-verenigingen ter plaatse sterk genoeg zijn om zelf mensen in nood in hun land te kunnen helpen.



EHBO OP DE WERKPLEK: EEN SUCCESVERHAAL UIT ZAMBIA

Vijf jaar geleden leek het idee niet te werken: eerste hulptrainingen commercieel inzetten om te zorgen voor extra inkomsten voor het Zambiaanse Rode Kruis. Inmiddels zijn de trainingen het absolute vlaggenschip van de organisatie. Kamangu Chibesa, de business manager van de nationale vereniging zegt hierover: “We geven eerste hulptrainingen aan Zambiaanse bedrijven, waaruit we inkomsten halen. Tijdens de COVID-19 pandemie gaven we online trainingen, maar inmiddels stromen de aanvragen voor EHBO op de werkplek weer binnen. Met deze nieuwe duurzame inkomstenbron kunnen we meer kwetsbare gemeenschappen in Zambia helpen.”





Faadumo Ali komt uit Somalië en heeft drie kinderen. Haar dochtertje Ikraan Abdiaziz raakte ernstig ondervoed en had oedeem. Ze had duidelijk medische hulp nodig. Daarom reisden Faadumo en haar kinderen drie dagen en twee nachten lang naar het ziekenhuis. “Mijn dochtertje was helemaal opgezwollen,” vertelt Faadumo. Ze blijft bij het meisje terwijl ze een behandeling krijgt. Gelukkig wordt ze snel wat beter in het Kismayo Stabilisation Centre. “Ze is nog steeds een beetje moe, en ze is nog opgezwollen, maar de zwelling is minder ernstig dan het was. Het gaat een stuk beter met haar,” vertelt Faadumo opgelucht.

‘ONZICHTBARE’ RAMPEN

Ook ‘onzichtbare’ rampen worden door ons niet vergeten. Zo vonden in 2022 meer dan 300 natuurrampen plaats die het nieuws niet haalden. We hielpen wereldwijd met voedsel, water en onderdak. Als Nederlandse Rode Kruis werken we hierin samen met andere nationale Rode Kruis-verenigingen en zetten we zo veel mogelijk onze specialistische expertise in: water, sanitaire voorzieningen en gebruik van data en digitale oplossingen. Bijvoorbeeld om een rampgebied goed in kaart te brengen: wat is de bevolkingsdichtheid, wat zijn mogelijke evacuatie routes, hoe brengen we onze noodhulpgoederen ter plaatse?



STERKE RODE KRUIS-VERENIGINGEN

We zetten sterk in op het verstevigen van de capaciteit van Rode Kruis-zusterverenigingen in kwetsbare gebieden. We gaan meerjarige samenwerkingsafspraken aan en ondersteunen onze partners in financiële duurzaamheid, rampenvoorbereiding en het verkleinen van de impact van een ramp. Ons doel? Lokale Rode Kruis-verenigingen kunnen zelf direct de meest kwetsbare bevolking helpen.

Met 12 Rode Kruis en Rode Halve Maanverenigingen hebben we een speciale band, die versterken we op basis van een lange termijn partnerschap, met financiële, programmatische en organisatorische ondersteuning en technisch advies. In 2022 hielpen we daarnaast meer dan 40 Rode Kruis-verenigingen met technisch advies op het gebied van water, data en digitale diensten.

KRACHTEN BUNDELEN MET BILATERALE PROJECTEN

Met een aantal van onze zusterverenigingen voeren we samen bilaterale projecten uit. Enkele voorbeelden uit 2022:

- Het *Safe Motherhood* project in Mali, met als doel moeder- en kindersterfte terug te dringen. Hiermee bouwen we verder op een eerder moeder- en kind project in de regio Koussané, Kayes, dat onder andere werd mogelijk gemaakt met giften uit de publiekscampagne Motherlove.
- Het *Workplace First Aid* project in Zambia, met als doel om EHBO-lessen op de werkvloer op te zetten als een activiteit om inkomen mee te verdienen voor de Rode Kruis-vereniging.
- Het *Chronic Crisis* project in Oeganda, met als doel het verbeteren van de gezondheid van Zuid-Sudanese vluchtelingen en gastgemeenschappen in Arua.

PARAAT EN VOORBEREID

Het Rode Kruis is er ook al vóór de ramp. Vanuit het Rode Kruis Klimaatcentrum, ons data- en digitale team 510 en het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds houden we ons bezig met voorbereiding op en preventie van rampen en noodhulp. Met relatief eenvoudige maatregelen zoals evacuatieplannen en betere waarschuwingssystemen worden mensen weerbaarder voor natuurrampen. Onder invloed van klimaatverandering neemt het aantal natuurrampen alleen maar toe, waardoor rampenparaatheid en rampenpreventie alleen maar belangrijker worden. Simpele ingrepen zoals een waarschuwingssysteem aanleggen of het aanplanten van mangroves kunnen levens redden en schade voorkomen.



510

AN INITIATIVE OF
THE NETHERLANDS
RED CROSS



Foto: ICRC



Rode Kruis-hulpverlener **Pim Kemperman** is in Pakistan om te helpen. “We ontmoeten veel mensen die werkelijk alles kwijt zijn geraakt door de overstromingen. Je ziet veel bereidheid van mensen om elkaar te helpen. Huizen die nog steeds overeind staan, worden nu bewoond door verschillende gezinnen en op die manier proberen familie, vrienden en buren elkaar te steunen. Het zal echter lastig zijn om het oude leven weer op te pakken doordat veel huizen, landbouw en infrastructuur verwoest zijn. De impact van de ramp zal zich daardoor nog jaren laten voelen, helaas.”

HOOFDSTUK 4

Communicatie, zichtbaarheid en reputatie

Hoe maak je als klein land grote impact op noodsituaties wereldwijd? Door samen te werken, te specialiseren en krachten te bundelen.

GIRO

555

**SAMEN IN ACTIE
VOOR OEKRAÏNE**

GEEF NU!

Communicatie is voor ons méér dan ons werk in de etalage zetten. Communicatie vanuit het Rode Kruis wordt meer en meer één met hulpverlening. Want met onze communicatie bereiken we grote groepen mensen met tips om zelfredzamer en behulpzamer te zijn. In Nederland kunnen hulpvragers met vragen bij ons terecht via onze meertalige hulplijnen. We bereiken via onze sociale media kanalen een breed publiek met bijvoorbeeld informatie over EHBO, tips om somberheid tegen te gaan en wat te doen bij extreem weer. In onze buitenlandse hulpverlening is communicatie ook een belangrijk middel voor gezondheidsvoorlichting of als waarschuwingssysteem voor aankomende natuurrampen. Daarnaast lobbyen we bij overheidsinstanties wanneer we zien dat humanitaire belangen in het gedrang komen.



Foto: Raymond Rutting

SOCIALE MEDIA

Onze online kanalen zijn niet alleen onze voelsprietten in de samenleving, maar bieden ook de mogelijkheid om een nog steeds groeiende groep mensen te bereiken met informatie en tips.

In 2022 hebben we via sociale media voorlichting gegeven over verschillende EHBO-situaties, het voorbereiden op extreem weer en tips om somberheid tegen te gaan. Daarnaast geven we uitleg over ons werk in binnen- en buitenland en maken moeilijke onderwerpen bespreekbaar. Bijvoorbeeld armoedeschaamte of waarom je zou moeten doneren voor Syrië en waarom het probleem van de overvolle asielzoekerscentra in Nederland niet zo maar op te lossen is. Op Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn en Tiktok zijn er het afgelopen jaar meer dan 60.000 berichten over het Rode Kruis verschenen met in totaal ruim 50 miljoen weergaven.

PERS

Rode Kruis zamelt geld in voor vergeten rampenland Syrië. Steeds meer Nederlanders zoeken voedselhulp Rode Kruis. Rode Kruis opent gironummer 881 om hulp te verlenen in Nederland én daarbuiten. Als dé noodhulporganisatie kunnen we rekenen op veel media aandacht voor de manier hoe we omgaan met de almaar toenemende hulpvraag. Zo werden we in 2022 18.000 keer genoemd in online media, kranten, televisie en radio, met een bij elkaar een oplage en kijkcijferpotentieel van bij elkaar ruim 2 miljard mogelijke ‘views’. Het nieuws over de oorlog in Oekraïne en dan met name de evacuaties van de inwoners van Marioepol kreeg de meeste redactionele aandacht, gevolgd door aandacht voor het feit dat het Rode Kruis in Nederland in actie kwam bij de situatie in Ter Apel en het aanbieden van (voedsel)hulp aan de Nederlandse bevolking.

COMMUNICATIE (SAMEN) MET DE VERENIGING

Communiceren met ruim 14.000 mensen. Hoe doe je dat? Hulpverlening is mensenwerk. En al die mensen, al die vrijwilligers, Ready2Helpers en beroepskrachten, moeten goed geïnformeerd en betrokken worden en blijven. Hiervoor hebben we een aantal vaste kanalen: een interne digitale nieuwsbrief, weekberichten, intranet, het online platform Yammer en het online vrijwilligersmagazine Henry+.

Bovendien speelt communicatie een grote rol in het verankeren, uitdragen en zichtbaar maken van het werk van het Rode Kruis. Vanuit ons verenigingskantoor in Den Haag, maar ook vanuit alle districten en afdelingen in het land. In 2022 zagen we steeds meer ambitie van districten om een (parttime) beroepskracht aan te stellen als communicatie coördinator. In 2023 ligt de focus op het intensiveren van de samenwerking tussen en met de 23 districten en regio's.

HUMANITAIRE DIPLOMATIE

Humanitaire diplomatie is essentieel voor ons werk. Hierbij vragen we beslissers en beleidsmakers om te allen tijde te handelen in het belang van kwetsbare groepen mensen en met volledig respect voor humanitaire grondbeginselen. Vanuit onze auxiliaire rol voeren we een vertrouwelijke dialoog met de overheid. Dit betekent dat we in openheid humanitaire zaken en onze ondersteuning daarbij bespreken met de overheid.

Zo spraken we in 2022 met leden van de Tweede Kamer onder andere over het verbod op kernwapens, de risico's van rampen in een veranderend klimaat, de humanitaire situatie in Oekraïne en de particuliere opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Ook hebben we ons in 2022 meerdere keren publiekelijk uitgesproken over de zorgwekkende situatie bij aanmeldcentrum Ter Apel en het maandenlange verblijf van vluchtelingen in ongeschikte (crisis)noodopvanglocaties. Wij vroegen beleidsmakers en politici om te zorgen voor humane opvang voor alle mensen die bescherming in Nederland zoeken en een structurele oplossing voor het opvangsysteem.

Een ander onderwerp van gesprek was klimaatverandering. Het Rode Kruis ziet de klimaatcrisis als een humanitaire crisis. Daarom hebben we bij de overheid en Tweede Kamerleden in aanloop naar de Klimaatop (COP27) gepleit voor het geven van prioriteit aan - en steun voor mensen en gemeenschappen in kwetsbare situaties die door klimaatverandering in nood komen.

UITDRAGEN HUMANITAIR OORLOGSRECHT

Respect voor de menselijke waardigheid in de meest onmenselijke omstandigheden. Dat is de kern van zowel het Humanitair Oorlogsrecht als het Rode Kruis. Als hoeder van het Humanitair Oorlogsrecht laten we van ons horen wanneer strijdende partijen burgers aanvallen, hulpverleners geen toegang geven, of biologische wapens of landmijnen gebruiken. En waar geen oorlog is, zoals in Nederland, brengen we het Humanitair Oorlogsrecht onder de aandacht bij soldaten, politici, studenten en journalisten.

In 2022 organiseerden we voor de eerste keer sinds de pandemie het HOR-congres. Een belangrijk platform over uitdagingen en strategieën met betrekking tot de bescherming van burgers in gewapend conflict. Tijdens dit congres faciliteerden we de dialoog over dit onderwerp tussen hulpverleners, militairen, politici, journalisten en juristen.



Fondsenwerving

In 2022 konden we opnieuw rekenen op de overweldigende steun van particulieren, bedrijven, instellingen, fondsen, overheden en de Nationale Postcodeloterij.





We zijn ontzettend dankbaar dat we in 2022 opnieuw konden rekenen op de steun van vele donateurs, giftgevers, bedrijven, fondsen en instellingen. Het is volledig dankzij hen, dat wij hulp hebben kunnen realiseren. Alle bijdragen die we krijgen zijn van onschatbare waarde, want ze redden mensenlevens, verlichten zorgen en maken mensen weerbaarder en zelfredzamer. We zijn iedereen die ons werk steunt dan ook enorm dankbaar.



PARTICULIERE FONDSENWERVING

Nederland draagt ons werk een warm hart toe, want ook dit jaar hebben veel mensen het Rode Kruis gesteund. Er werd veel gegeven voor campagnes voor vluchtelingen uit Oekraïne (direct aan het Rode Kruis en via giro555), honger in de Hoorn van Afrika, slachtoffers van het geweld in Syrië en voor mensen die wereldwijd (ook in Nederland) niet in hun eerste levensbehoeften kunnen voorzien. Ook mochten we rekenen op een groei van het aantal mensen dat het Rode Kruis opneemt in het testament. We zijn de 539.012 donateurs die ons werk in 2022 steunden enorm dankbaar.

Onze inkomsten doelstelling voor 2022 hebben we overtroffen met € 14,7 miljoen. Wel zien we serieuze uitdagingen om de komende jaren succesvol te blijven in fondsenwerving: economische crisis, groeiende ‘concurrentie’, veranderende wet- en regelgeving en ook het geefgedrag zelf verandert. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, besteden we veel aandacht aan innovatie.

EINDE VAN DE COLLECTE

In 2022 stopten we met de jaarlijkse collecte. Ieder jaar gingen er in juni vrijwilligers langs de deuren met collectebussen om geld op te halen voor hulp in hun eigen regio. De afgelopen jaren zien we dat er minder geld wordt opgehaald via de jaarlijkse landelijke buscollecte in juni terwijl het organiseren van een collecte wel veel menskracht, logistiek en tijd kost. Voor de (lokale) hulpverlening zullen we verder gaan met geld inzamelen op allerlei creatieve manieren. We bedanken de duizendende vrijwilligers en medewerkers die zich de afgelopen decennia hebben ingezet om geld in te zamelen voor de hulp van het Rode Kruis.

CORPORATE PARTNERSHIPS: VERDIEPING VAN RELATIES

Het Rode Kruis mocht in 2022 opnieuw rekenen op veel donaties van bedrijven. Niet alleen in geld en in goederen, maar juist ook door samen te kijken hoe we kennis en kunde kunnen bundelen. En door te onderzoeken hoe de missies elkaar versterken, zagen we bij veel partnerships een verdieping in de relatie. In 2022 steunden bedrijven ons werk met ruim € 10 miljoen.

STEEDS MEER VRIENDEN VAN HET RODE KRUIS

Het midden- en kleinbedrijf werkt graag samen met het Rode Kruis. Ons ondernemersnetwerk Vrienden van het Rode Kruis groeide naar 122 vrienden. Deze groep van ondernemers investeert in innovatieve oplossingen om (de impact van) rampen te voorkomen.

STICHTINGEN EN VERMOGENSFONDSEN: DIRECTE STEUN VAN PROGRAMMA'S

We zijn dankbaar voor de steun van een groot aantal stichtingen, vermogensfondsen, corporate foundations en religieuze organisaties die onze (inter)nationale programma's en projecten ondersteunen. We streven naar een gedegen loyaliteitsstrategie gericht op service en vertrouwen en zien dat donoren hierdoor hun persoonlijke missie in ons vertegenwoordigd zien. Dit vertaalt zich steeds vaker naar meerjarige partnerschappen.

NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

“Met een groot netwerk van ruim 14.000 vrijwilligers en ruim 106.00 Ready2Helpers staat het Nederlandse Rode Kruis klaar om de meest kwetsbare mensen in nood bij te staan. Zowel hier in Nederland, met bijvoorbeeld ontbijtpakketten voor kinderen die slachtoffer zijn van onzichtbare voedselnood, als ook verder weg, zoals in Pakistan of Oekraïne. Daarmee is het werk van het Rode Kruis bijzonder relevant. Het Rode Kruis ontvangt ieder jaar € 5,4 miljoen van de Nationale Postcode Loterij. Wat is het mooi dat onze loterijdeelnemers kunnen bijdragen aan dit belangrijke werk.” – Marieke Rodenhuis, plaatsvervangend hoofd Goede Doelen, Nationale Postcode Loterij.

RIJKSOVERHEID, GEMEENTEN EN EUROPESE FONDSEN

In 2022 mochten we opnieuw rekenen op de steun van de Rijksoverheid, Gemeenten en Europese fondsen voor ons nationale en wereldwijde werk. In Nederland konden wij hulpverlening bieden mede gefinancierd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Voor ons internationale werk sloten we onder andere een nieuw vijfjarig partnerschap met het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Later kwamen er nog extra middelen vrij voor de Oekraïne crisis en de opvang van Oekraïense ontheemden in Nederland. Dankzij deze partnerschappen kunnen we bijdragen aan acute noodhulp bij een (gezondheids-)crisis en bij rampen, maar ook werken aan het versterken van lokale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen.

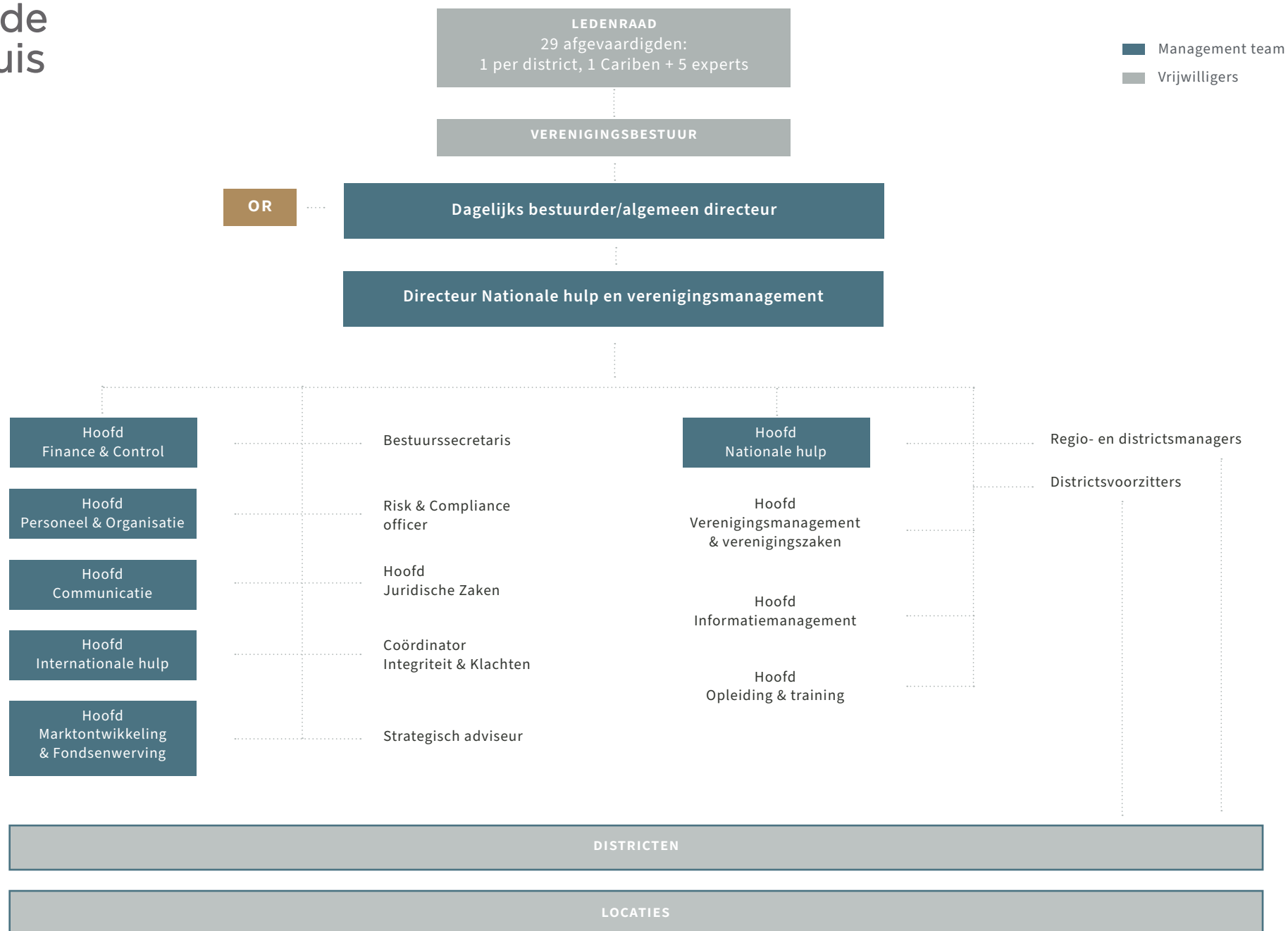
Ook met de Europese Commissie hebben we een samenwerkingsverband en sloten we in 2022 nieuwe subsidies af voor specifieke crises en structurele programma's voor het versterken van zusterverenigingen in kwetsbare gebieden.

De organisatie

Als onderdeel van het grootste wereldwijde humanitaire netwerk voelen we een grote verantwoordelijkheid om onze organisatie zó in te richten, dat we kunnen blijven waarmaken waar we voor staan: hulp aan mensen in nood. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn integriteit, diversiteit en inclusie en duurzaamheid.



ORGANOGRAM



Rode Kruis-voorzitter van het bestuur Heleen Kersten blikt terug

Een jaarverslag is een moment van reflectie. 2022 was een jaar waarin we werden geconfronteerd met een groeiende humanitaire crises in binnen- en buitenland. We zien een wereld waar crises op veel plekken overheerst. Gerelateerd hieraan staan we met elkaar voor de uitdaging in de opvang van de grote stromen vluchtelingen wereldwijd. Ook zijn er zorgen om de gevolgen van klimaatverandering. Maar reflecteren is meer dan de balans opmaken van de zorgelijke context waarbinnen we het afgelopen jaar hebben gewerkt. Het is ook kijken naar hoe we als organisatie groeiden en mee konden bewegen met de uitdagende taken die voor ons lagen. Hoe we ontzettend veel mensen in binnen- en buitenland hebben bereikt met onze hulpverlening, hard timmerden aan de weg om een inclusieve organisatie te zijn, die integriteit en duurzaamheid hoog in het vaandel heeft. En hoe we ons, als constante factor, elk jaar opnieuw, ontzettend gelukkig mogen prijzen met het onbetaalbare werk dat de vele duizenden vrijwilligers verzetten om hun medemens in nood te helpen. Ik kijk terug op een jaar vol ambitie, trots en hoop.



Een diverse en inclusieve organisatie

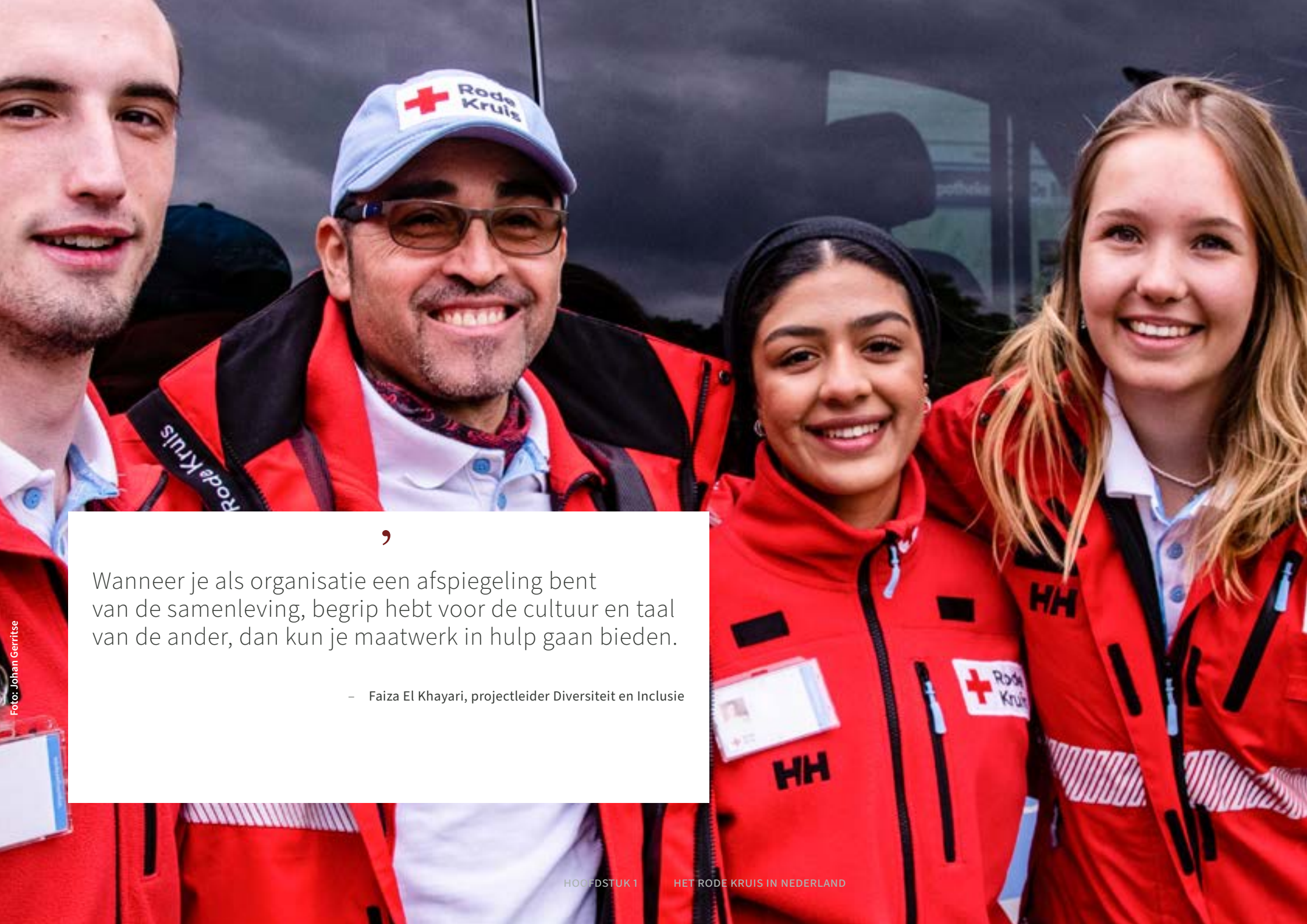
We willen graag een hulpverleningsorganisatie zijn waarin iedereen zich thuis voelt en waarin we open staan voor elkaar en voor een andere kijk. Een organisatie die een goede afspiegeling is van de Nederlandse samenleving en die goed de achtergrond begrijpt van iedereen die onze hulp nodig heeft. Daarom focussen we ons op culturele diversiteit. We hebben grote stappen gezet om de organisatie inclusiever en diverser te maken, maar we zien wel dat dit onderwerp blijvend onze aandacht nodig heeft.

Cultuur- en taalbarrières

Tijdens de uitvoering van het Nationaal Actieplan Covid-19 zagen we duidelijker wat we al vermoedden: het Rode Kruis bereikt niet iedereen. Cultuur- en taalbarrières stonden in de weg om juist de kwetsbare Randstedelijke anderstalige groepen te bereiken. Vrijwilligers met een islamitische achtergrond of mensen die bijvoorbeeld het Arabisch, Farsi, Dari of Tigrinya spreken, zijn van grote toegevoegde waarde op de hulpverlening. Met de opvangcrisis in 2022 werd dit belang nog meer onderstreept.

De taal van de hulpvrager

We organiseerden in 2022 verschillende activiteiten om meer aandacht en draagvlak voor diversiteit en inclusie binnen de organisatie te creëren. Ons streven is dat van iedere vier nieuwe vrijwilligers of medewerkers, er ten minste één persoon is met een bi-culturele achtergrond. We willen de taal van de hulpvrager spreken. Letterlijk en figuurlijk. De meertalige hulplijnen Turks, Marokkaans-Arabisch, Tamazight (Berbers), Frans, Spaans, Portugees, Chinees (Kantonees en Mandarijn) en de speciale hulplijn voor vluchtelingen uit Oekraïne in het Oekraïens, Russisch en Engels zijn hierin een mooie stap.



,

Wanneer je als organisatie een afspiegeling bent van de samenleving, begrip hebt voor de cultuur en taal van de ander, dan kun je maatwerk in hulp gaan bieden.

– Faiza El Khayari, projectleider Diversiteit en Inclusie

Integriteit

Het belangrijkste en meest kwetsbare bezit van het Rode Kruis is vertrouwen. Het vertrouwen van de overheid, van donateurs, van vrijwilligers en medewerkers, en niet op de laatste plaats: dat van de hulpvragers. Het Rode Kruis wil een organisatie zijn waarin iedereen zich gehoord voelt en waar problemen en incidenten zorgvuldig worden aangepakt. We willen integer zijn in wat we doen - maken we de juiste keuzes in de hulpverlening? En hoe we het doen – werken we in een open cultuur en pakken we signalen goed op?

Integriteitscyclus

We doorlopen een jaarlijkse integriteitscyclus om ons in hulp en gedrag scherp te houden. Onderdelen van de cyclus zijn onder andere een jaarlijkse evaluatie van het actieplan door het team integriteit, de organisatie van de jaarlijkse Ethische Dag, een enquête onder vrijwilligers en beroepskrachten en een moreel beraad door bestuur, directie en MT.

In 2022 is de gehele Integriteitscyclus doorlopen. De focus lag op bekendmaking van het integriteitshuis waar de start van het Meldpunt voor Ongewenst Gedrag en Integriteit in mei 2022 een belangrijk onderdeel was. Ook zijn de klachtenprocedures verbeterd en is veel aandacht besteed aan het communiceren over het Meldpunt en de klachtenprocedures. De interne en de externe vertrouwenspersonen zijn ook breed onder de aandacht gebracht. Het is belangrijk dat iedereen deze goed weet te vinden.

We zijn ook blij met de komst van de Coördinator Integriteit en Klachten per 1 september, die in deze nieuwe functie een belangrijke rol zal spelen in het verder onder de aandacht brengen en structureel borgen van integriteit binnen de gehele organisatie. Vanuit Internationale Hulpverlening is er ook een Integrity Officer die zorgt dat er aandacht is voor integriteit in de partnerlanden waar wij mee werken.

Training en moreel beraad

We hebben een lerende en transparante organisatie nodig, waar mensen elkaar durven aan te spreken en integriteitkwesies durven te benoemen. Daarom was er afgelopen jaar ook veel aandacht voor het organiseren van dilemmaworkshops voor medewerkers van het Rode Kruis en een training integriteit voor het managementteam en het middenmanagement.

Binnen de internationale afdeling zijn alle medewerkers getraind op voorkomen van corruptie en seksueel grensoverschrijdend gedrag als onderdeel van het IFRC learning platform. Ook onze Gedragscode en de grondbeginselen, de basis van ons werk, brengen we onder de aandacht bij nieuwe vrijwilligers en beroepskrachten. We zijn ook begonnen om de Gedragscode te herzien zodat we een Gedragscode hebben die nog steeds past bij de huidige tijd en door onze beroepskrachten en vrijwilligers breed wordt gedragen.

De ethische dag stond in het teken van psychologische veiligheid en hier werden ook de uitkomsten van de enquête Integriteit gedeeld. Deze worden in het jaarlijkse moreel beraad met directie in bestuur besproken om vervolgens een actieplan te formuleren voor 2023.

Onafhankelijk onderzoek

In maart 2022 hebben de toezichthoudende bestuurders een extern onderzoek laten doen naar een mogelijke wegkijkcultuur binnen het Rode Kruis. Klachten van vijf (ex-)medewerkers vormden hiervoor de aanleiding. De onderzoeksvraag werd ontkennend beantwoord. Wel zijn er aanbevelingen gedaan over vertrouwenspersonen, klachtenprocedures en over cultuur en communicatie. De uitkomsten van het onderzoek en de aanbevelingen zijn meegenomen in de ontwikkeling van de nieuwe klachten- en meldprocedure.



,

Integriteit en ethisch handelen is geen project. Het is van ons allemaal. Binnen alle lagen van de organisatie moeten we bouwen aan een ethisch besef en vooral ook leren en durven kijken naar onszelf. Ben je je bewust van dilemma's in de hulp die je biedt en kun je de afwegingen die je maakt voor jezelf verantwoorden? Ga je het gesprek aan wanneer dat nodig is? Het zijn allemaal zaken die erbij horen en waar we allemaal elke dag opnieuw hard voor moeten werken.

– Liselotte Hamelink, coördinator Integriteit en Klachten

Meldingen ongewenst gedrag en integriteit

In 2022 ontvingen we 31 meldingen omtrent ongewenst gedrag en integriteit. Zes meldingen zijn nog lopend bij de ontwikkeling van dit jaarverslag, 25 meldingen zijn afgerond. Van 25 afgeronde meldingen zijn er twaalf doorverwezen en afgehandeld door de leidinggevende. Dertien meldingen zijn verder onderzocht. Vijf hiervan gingen om meldingen van ongewenst gedrag, vier om fraude en vier betroffen overige integriteitsschendingen. Van de vier fraude cases zijn er twee niet onderzocht vanwege onvoldoende bewijs. Eén case naar een vermoeden van onrechtmatige facturering is onderzocht en ongegrond verklaard. Voor zes van deze dertien meldingen hebben we een onderzoek ingesteld. De meldingen waarover geen onderzoek is ingesteld, zijn gesloten in verband met gebrek aan bewijs of het Meldpunt heeft ondersteund bij een gesprek om tot een oplossing te komen.

Klachten

In totaal zijn er 252 klachten binnen gekomen via ons contactcenter en klachtenlijn.

We staan daadkrachtig in de samenleving. We stellen ons open, integer en toegankelijk op naar onze medemens. Zo vormt ons dagelijkse doen en laten het visitekaartje van het Rode Kruis. Daar nemen we verantwoordelijkheid voor. En we verwachten van iedere medewerker en vrijwilliger hetzelfde. Deze gedragscode is in lijn met het gedachtengoed van Rode Kruis-oprichter Henry Dunant en de grondbeginselen van het Rode Kruis.



Duurzaamheid

Meer hittegolven, zware regenbuien, intensere orkanen. We zien steeds duidelijker dat de klimaat- en milieucrisis humanitaire gevolgen hebben. Wereldwijd, maar ook in eigen land. Mensen die al kwetsbaar waren voor natuurgeweld worden hierdoor nog vaker en harder getroffen. Daarom hechten we er enorm aan om onze activiteiten uit te voeren met respect voor mens en milieu.

Onze visie op duurzaamheid

- Het Nederlandse Rode Kruis houdt bij zijn activiteiten rekening met de gevolgen voor de mens, het klimaat en de natuur.
- We vergroten de positieve impact en minimaliseren de negatieve impact en rapporteren hierover.
- Dit verwachten we ook van onze leveranciers en dienstverleners.

Deze visie is uitgewerkt in vijf strategieën

- Verbeteren van de milieu-impact door minder te vliegen.
- Verbeteren milieu- en gezondheidsimpact door verminderen autokilometers door beroepskrachten.
- Duurzame keuzes bij financiële zaken en inkoop.
- Integreren duurzame keuzes in de hulpverleningsprocessen.
- Huisvesting van het Rode Kruis in Nederland.

Duurzaamheid 2022

Onze strategieën voor duurzaamheid worden als vast onderdeel doorvertaald naar de verschillende afdelingen, waarmee duurzaamheid steeds meer een onderdeel wordt van het handelen van de gehele organisatie. Duurzaam denken en handelen komt steeds beter in onze haarvaten te zitten. Een aantal punten brengen we al in uitvoering, maar veel is nog in ontwikkeling. Zo hebben we nog geen breed inkoopbeleid met duurzame selectiecriteria, maar in huis kopen we duurzame thee en koffie in. Ook onze cateraar Vermaat heeft duidelijke duurzame doestellingen in hun document food vision 2027. Aansluitend hierop hebben we besloten onze catering 100% vegetarisch te maken. Voor de kantoor en thuiswerkplekken kopen we uitsluitend hergebruikt meubilair in. En als participant van de Green Business Club Beatrixkwartier werken we samen met de bedrijven en bewoners aan het verduurzamen van het gebied waar ons kantoor in Den Haag staat. Verder laten we een scan van ons gebouw uitvoeren om een energiebesparingslag te maken. De bedrijfskleding die onze vrijwilligers dragen is grotendeels gemaakt van gerecycled materiaal. En bij de autolease hebben we afscheid genomen van diesel auto's en stimuleren we elektrisch rijden. Internationaal werken we aan een aanscherping van het beleid voor internationale reizen en beperken het aantal vliegreizen.

Handvest voor humanitaire organisaties

In 2021 ondertekenden we het Climate and Environment Charter: een nieuw handvest voor humanitaire organisaties, in het leven geroepen door het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) en de Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen (IFRC). Daarmee verklaren we dat de klimaat- en milieucrisis grote humanitaire gevolgen hebben en we ons zullen inspannen om mensen te helpen die door deze crises in nood (dreigen te) komen. Bijvoorbeeld door te investeren in betere voorbereiding op natuurgeweld, maar ook door onze eigen uitstoot van broeikasgassen snel omlaag te brengen.

Strategie

Het Rode Kruis komt in actie voor mensen in nood. Nood zien we als een (dreigend) gebrek aan (de toegang tot) basislevensbehoeften. Een ramp of noodsituatie kan de acute aanleiding zijn voor het ontbreken van basislevensbehoeften. Maar je kunt ook stap voor stap voor steeds grotere uitdagingen komen te staan. Bijvoorbeeld wanneer je je baan en inkomen kwijtraakt, je huur niet meer kunt betalen en uiteindelijk dakloos wordt.

Wij helpen door mensen weerbaar te maken en voor te bereiden op rampen, om zo de impact ervan te verkleinen. En natuurlijk zijn we er tijdens de ramp, of als de nood het hoogst is. We helpen de mensen in de meest kwetsbare positie het eerst.

Van voedselhulp in Nederland tot veilige toiletten voor vrouwen in vluchtelingenkampen. Van de opvang van Oekraïense vluchtelingen tot het verzorgen van schoon drinkwater in het overstroomde Pakistan. We zijn er voor mensen in nood.

ZO ZIJN WE GEORGANISEERD

Onze strategie is meer dan een droom op papier. We staan klaar voor grote en kleine noden en crises. Nu en in de toekomst. Als Rode Kruis hebben we een paar belangrijke troeven in handen om elke dag daadwerkelijk een verschil te maken voor mensen in nood:

Een groot netwerk van hulpverleners

Het Nederlandse Rode Kruis is een noodhulporganisatie waarin Rode Kruisers zich inzetten voor mensen in nood. In Nederland en op de Cariben zijn bijna 15.000 vrijwilligers actief. Ook kunnen we rekenen ruim 107.000 burgerhulpverleners. Als 's werelds grootste humanitaire netwerk kunnen we wereldwijd rekenen op 14 miljoen vrijwilligers.

Daarnaast werken ruim zeshonderd beroepskrachten bij het Nederlandse Rode Kruis. Ook werkten er in 2022 honderden uitzendkrachten naast onze vrijwilligers in onze hulpverlening, om te zorgen dat we zo veel mogelijk mensen in nood konden helpen.

Scherp blijven door te doen

Om hulp te kunnen bieden in tijden van nood, is het belangrijk dat we paraat staan en voorbereid zijn. We zorgen voor de juiste trainingen en opleidingen voor onze vrijwilligers. We houden onze voorraden van hulpmiddelen op peil. Daarnaast houdt de dagelijkse praktijk ons scherp. Met onze aanwezigheid op evenementen, door het geven van EHBO-cursussen en door mensen te voorzien in hun basislevensbehoeften hebben we kennis, kunde en netwerken op orde om van kleine naar grote rampen op te kunnen schalen.

Het grootste humanitaire netwerk ter wereld

Het Nederlandse Rode Kruis maakt sinds 1867 als humanitaire noodhulporganisatie deel uit van het grootste onafhankelijke hulpnetwerk ter wereld: de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-beweging. Dit netwerk bestaat uit:

- 192 nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen. Het Nederlandse Rode Kruis is daar één van
- De Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen (IFRC)
- Het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC)



Samenwerken en specialiseren

We kunnen veel, maar niet alles. Met die gedachte werken we in Nederland veel samen met andere partijen die op hun beurt weer hun eigen expertise hebben, zoals GGD-GHOR, het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers, de Voedselbanken en lokale hulporganisaties voor onder andere de opvang van dak- en thuislozen en ongedocumenteerden. We zijn wendbaar en alert, doortastend om te helpen als er hulpvragen zijn die samenhangen met de basislevensbehoeften. Ook internationaal zoeken we naar een mooie samenkomst van expertises bij onze zusterverenigingen om mensen in nood zo effectief mogelijk te kunnen helpen. Als Nederlandse Rode Kruis zetten we ons in op het versterken van gemeenschappen, zodat ze weerbaar zijn voor toekomstige rampen. Daarnaast dragen wij bij aan de directe noodhulp.

Bij onze hulp voor, tijdens en na een ramp hebben we ons gespecialiseerd op drie vlakken:

- Toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen (WASH).
- Financiële duurzaamheid: we helpen twaalf zusterverenigingen om financieel sterker te worden, zodat ze langdurig hulp kunnen bieden binnen de gemeenschappen. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van activiteiten die inkomsten opleveren, zoals commerciële EHBO-cursussen.
- Data en digitale oplossingen: door de inzet van onze technieken weten we beter waar de nood het hoogst is, hoe we de mensen in nood echt verder kunnen helpen en hoe we effectief kunnen samenwerken binnen en buiten de organisatie. Om dat in goede banen te leiden, zijn data en digitale hulpmiddelen essentieel. Ons bekendste initiatief is het 510 data team. Met satellietdata kan het team bijvoorbeeld snel inventariseren hoe groot de schade van een ramp is, om zo effectieve hulp te kunnen bieden. En voordat de ramp plaatsvindt, laten weeranalyses zien waar er risico's zijn op bijvoorbeeld overstromingen, zodat mensen tijdig geëvacueerd kunnen worden.

GRONDBEGINSELEN

Overall ter wereld handelen we volgens dezelfde zeven grondbeginselen.
De grondbeginselen vormen ons rotsvaste ethische kompas in ons doen en handelen.

Menslievendheid

Het Rode Kruis wil lijden van mensen voorkomen en verzachten, vanuit respect voor ieder mens. We streven naar tolerantie, vriendschap en samenwerking, en blijvende vrede tussen mensen.

Onpartijdigheid

Mensen in de grootste nood helpen we als eerste. Ongeacht nationaliteit, etniciteit, geloof, afkomst of politieke overtuiging.

Neutraliteit

Bij conflicten kiezen we geen partij. We kiezen altijd voor de slachtoffers, tot welke zijde zij ook behoren.

Onafhankelijkheid

We beslissen onafhankelijk van de overheid, zodat we altijd volgens onze grondbeginselen kunnen blijven werken.

Vrijwilligheid

We werken met mensen die zich vrijwillig inzetten en die niet uit zijn op persoonlijk gewin.

Eenheid

In ieder land kan maar één Rode Kruis- of Rode Halve Maan-vereniging zijn. Deze staat open voor iedereen en werkt in het hele land.

Algemeenheid

Het Rode Kruis is een wereldwijde organisatie. Alle nationale verenigingen zijn gelijkwaardig en helpen elkaar.



Humanitair oorlogsrecht

Zelfs in een oorlog is niet alles toegestaan. Het Humanitair Oorlogsrecht stelt regels aan oorlogsvoering. Het beschermt mensen die niet (langer) deelnemen aan de strijd en stelt grenzen aan het gebruik van wapens en de manieren van oorlogsvoering. Alle strijdende partijen moeten dit recht respecteren. Het Rode Kruis is hoeder van dit rechtsgebied en gaat daarom het gesprek aan met alle belanghebbenden. Ook zorgt het Rode Kruis voor de verspreiding van kennis over dit rechtsgebied bij een breed publiek in heel het Koninkrijk der Nederlanden.

Het Rode Kruis-embleem

Een rood kruis op een wit vlak staat symbool voor bescherming. In het buitenland wordt ook de rode halve maan of het rode kristal gebruikt. Het betekent 'niet schieten' en maakt de weg vrij voor onze hulpverlening in crisissgebieden.



WAT DOEN WE WEL, WAT DOEN WE NIET?

Een uitgekende strategie vertelt nog niet welke projecten we uit moeten voeren om zo veel mogelijk impact te maken voor mensen in nood. In onze interventies richten we ons niet alleen op de noodhulp, maar op mensen die een gebrek hebben aan een basislevensbehoefte. Bij elke interventie moeten we ons afvragen wat de effectiviteit is en hoe we ervoor kunnen zorgen dat de hulpvragers op een bepaald moment weer zonder hulp verder kunnen.

In Nederland en wereldwijd doorlopen we hiervoor een aantal stappen.

In Nederland

Bij de selectie van projecten in Nederland bekijken of het probleem betrekking heeft op een van de basislevensbehoefte. En is de hulpverlening die we in gedachten hebben haalbaar en te leveren volgens onze grondbeginselen? Hoe sluiten we aan bij het werk van andere organisaties? Antwoord op deze vragen vindt plaats op verschillende niveaus in de organisatie: het districtsbestuur, het afdelingsoverleg en het managementteam. Vooraf bepalen we de doelstellingen van de hulpverlening, met daarin ook monitoringsmomenten. Hierbij kijken we naar efficiëntie en effectiviteit, met inachtneming van het feit dat onze hulp altijd tijdelijk is. Om de tevredenheid te meten, voeren we gesprekken met de hulpvragers die we hebben ondersteund.

Wereldwijd

In elk land is de Nationale Rode Kruis Vereniging van het land zelf in eerste instantie verantwoordelijk voor de hulp voor, tijdens en na een ramp. Zij zijn er al, hebben vrijwilligers in de gemeenschappen en kennen de lokale behoeftes het best. Maar het kan zijn dat een ramp zo groot is dat er internationale assistentie nodig is. Onze internationale noodhulpoperaties worden meestal gecoördineerd door de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maan-beweging (IFRC) of in conflictgebieden door het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC). Als Nederlandse Rode Kruis selecteren we waar we aan bijdragen op basis van zogenoemde Emergency Appeals: hulpvragen vanuit het getroffen gebied. De ICRC en IFRC zijn verantwoordelijk voor het monitoren en evalueren van de noodhulpoperaties. Naast onze bijdrage aan noodhulpoperaties ondersteunen we twaalf zusterverenigingen voor de langere termijn, met noodhulp, organisatieversterking en met rampenparaatheid en rampenpreventie. Wij geven de programma's vorm met behulp van een nodenonderzoek door de nationale vereniging. Gedurende een programma blijven we continu monitoren, evalueren en bijsturen waar nodig. De eindevaluatie van een project laten we in de meeste gevallen door een externe partij doen, om de onafhankelijkheid te garanderen.

Missie

Het voorkomen en verzachten van menselijk lijden waar dan ook, het beschermen van levens en gezondheid en het waarborgen van respect voor de mens. Dat is de missie van het Rode Kruis. Onze bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar hen die het meest kwetsbaar zijn tijdens gewapende conflicten, rampen en andere noodsituaties.

Visie

Met onze vrijwilligers en via onze lokale aanwezigheid leveren we een actieve bijdrage aan het versterken van gemeenschappen, zodat in tijd van de grootste nood niemand alleen staat. Via onze hulpverlening willen we de zelfredzaamheid van die gemeenschappen dusdanig versterken, dat mensen die daarin leven zichzelf en anderen kunnen helpen. Op basis van respect en medemenselijkheid.



Bevoegdheden en verantwoording

- Het bestuur van het Nederlandse Rode Kruis is in handen van het verenigingsbestuur.
- De dagelijkse leiding is in handen van de directie/uitvoerend bestuurder.
- De uitvoerend bestuurder legt verantwoording af aan de toezichthoudende bestuurders.
- Op districtsniveau ligt de verantwoordelijkheid bij het districtsbestuur.
- De districtsbesturen leggen, via de directie, verantwoording af aan het verenigingsbestuur.
- Het verenigingsbestuur legt verantwoording af aan de ledenraad.

Bezoldigingsbeleid

In 2022 is het jaarsalaris van de algemeen directeur en statutair bestuurder van het Nederlandse Rode Kruis Marieke van Schaik vastgesteld op € 147.000 inclusief vakantiegeld. De pensioenpremie bedraagt € 19.000. Zij ontvangt geen eindejaarsuitkering.

De directeur nationale hulp en verenigingsmanagement Joke Hoekstra ontvangt een jaarsalaris van € 134.000 inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering. De pensioenpremie bedraagt € 19.000.

De genoemde salarissen voldoen ruimschoots aan alle normen die er vanuit de overheid en de branche gesteld worden, de DG-norm vanuit het ministerie van Buitenlandse zaken en de norm van Goede Doelen Nederland.

Bestuursvergaderingen

In 2022 had het bestuur zes reguliere bestuursvergaderingen. In extra vergaderingen kwam het bestuur bijeen om tussentijds over actuele ontwikkelingen te vergaderen. Zo stond het bestuur uitgebreid stil bij klimaatverandering en de effecten op onze nationale en internationale hulp, de vluchtelingencrises in binnen- en buitenland en de gevolgen wereldwijd van het conflict in Oekraïne.

Op financieel gebied stelde het bestuur het jaarverslag, de jaarrekening en de resultaatsbestemming vast. Een terugkoppeling van de auditcommissie maakt standaard onderdeel uit van de bestuursvergaderingen. Onderwerpen die ook aan bod kwamen, waren de nieuwe meldprocedure voor integriteit, de klachtenprocedures en een evaluatie van de Covid-19 hulpverlening. Ook de implementatie van de strategie 2021-2025 kwam uitgebreid aan bod.

Auditcommissie

Door de voorzitter van de auditcommissie wordt een terugkoppeling gegeven over de vergaderingen van de auditcommissie aan het verenigingsbestuur. Diverse onderwerpen worden in de auditcommissie besproken, zoals cybersecurity, risicomanagement, fraude en financiële onregelmatigheden.

Benoemingen

Ook dit jaar werden weer meerdere districtsbestuursleden benoemd. Daarnaast werd de heer Daniël Ohmann herbenoemd als lid van het College van Beroep en de heer Thomas Heerkens werd herbenoemd als toezichthoudend bestuurslid.

Vrijwilligersbeleid

Het Rode Kruis vaart op vrijwilligers. Als organisatie moeten we wendbaar en flexibel zijn om snel hulp te kunnen bieden waar nodig. Dit vragen we dus ook van onze vrijwilligers. We zetten vrijwilligers breed in, en richten de processen zo in dat het ook echt mogelijk is om vandaag op een evenement te staan en volgende week een bron- en contactonderzoek te doen. We zorgen dat onze vrijwilligers opgeleid zijn, alle benodigde certificaten hebben en ruimschoots de kans krijgen om in de praktijk te (blijven) oefenen.

In 2022 hebben we ons gericht op de opening van een vrijwilligersloket en de realisatie van een strategie om meer jongeren aan te trekken. Ook hebben we ingezet op een vrijwilligersjourney om vrijwilligers langer aan de organisatie te binden.

Jongeren

Als Rode Kruis willen we de verbinding met jongeren versterken, een nieuwe generatie met nieuwe inzichten en expertises. Op deze manier versterken we ons voortbestaan en onze maatschappelijke relevantie waarin we ieder mens in nood écht verder brengen. Niet alleen straks, maar juist ook nu kunnen jongeren bijdragen aan de hulpverlening binnen onze maatschappij. Op dit moment zetten zo een 3.600 jongeren zich in voor het werk van het Rode Kruis.

Onze ambitie is om vrijwilligerswerk en jongerenfuncties aan te bieden die passen bij zowel de ambities van jonge generaties als onze hulpverlening. Zo kunnen jongeren werken aan hun eigen ontwikkeling terwijl ze maatschappelijke impact maken. We praten niet over jongeren, maar mét jongeren. Zij kunnen logischerwijs hun eigen groep het beste vertegenwoordigen en hebben ideeën en expertises waar we graag gebruik van maken.

Momenteel heeft het Rode Kruis een Nationale Jongerencommissie, een orgaan dat het Rode Kruis jongerennetwerk in Nederland vertegenwoordigt en versterkt. Ook zijn er twaalf Rode Kruis studentendesks die zich bezighouden met het bekendmaken van het belang van het Rode Kruis onder jongeren. Dit doen ze bijvoorbeeld met fondsenwervende activiteiten en een podcast over mentale gezondheid.

Naast de 3.600 jongeren die zich binnen het Rode Kruis inzetten voor de hulpverlening, vervullen tien jonge trainees functies in verschillende districtsbesturen. Deze jongeren leren hoe het is om bestuurslid te zijn en vertegenwoordigen het perspectief van jongeren in het bestuur.

Jaarlijks zet het Rode Kruis al deze jongeren in het zonnetje tijdens de Nationale Jongerendag. Een dag om elkaar te ontmoeten, elkaar te inspireren, van elkaar te leren en om samen een feestje te vieren.

HOOFDSTUK 7

Risicoanalyse

Werken in een ramp- of risicogebied betekent dat je je bewust moet zijn van de risico's die dat met zich meebrengt en anticipeert met maatregelen om het risico te verkleinen.



Rode
Kruis

Het Nederlandse Rode Kruis kent een risicoframework om ervoor te zorgen dat risico's worden geïdentificeerd, beoordeeld, beheerd en gemonitord. Indien nodig worden beheersmaatregelen genomen en geïmplementeerd. De risicomanagementcyclus is ingebed in de jaarlijkse planning- en control cyclus en wordt elk jaar geactualiseerd.

Ons uitgangspunt is altijd risico's te beperken. Mocht zich toch een ongewenste situatie voordoen, dan is het belangrijk dat de situatie voldoende wordt beheerst en negatieve effecten zoveel mogelijk worden voorkomen.

Hulpverleners is niet zonder gevaar. Wanneer je werkt in een ramp- of risicogebied, moet je je bewust zijn van de risico's die dat met zich meebrengt en maatregelen nemen waar je kunt. Ook met risico's die niet direct gerelateerd zijn aan de hulpverlening, houden we rekening. Bijvoorbeeld het risico op fraude. Of reputatierisico, omdat we grotendeels afhankelijk zijn van giften en het vertrouwen van mensen.



Externe risico's

Macro-economische veranderingen of veranderingen in gedrag van stakeholders, kunnen verstoringen veroorzaken in de reguliere hulpverlening.

Beheersmaatregelen:

- Als door een externe gebeurtenis (crisis) het leven van medewerkers en/of de normale bedrijfsvoering in het gevaar is en een grootschalige inzet van het Rode Kruis in Nederland met spoed noodzakelijk is, vindt er een crisisinventarisatie plaats.
- Jaarlijks worden mogelijke externe risico's geïnventariseerd met meest mogelijke impact op het realiseren van de doelstellingen. Met behulp van scenario analyse worden scenario's uitgewerkt, inclusief mitigerende maatregelen.

Gebeurtenis:

Niet alleen het conflict met Oekraïne, maar ook de enorme toestroom van vluchtelingen en ontstane opvangcrisis hebben impact gehad op de jaarplanning en het realiseren van onze doelstellingen in 2022.

Veiligheid

Het werken in kwetsbare regio's in het buitenland onder vaak moeilijke omstandigheden brengt risico's met zich mee.

Beheersmaatregelen:

- Om de veiligheid van onze medewerkers in gevaarlijke hulpverleningsgebieden in het buitenland zo veel mogelijk te waarborgen, stellen we voor al onze partnerlanden een actueel veiligheidsplan op.
- Financial controllers voeren op regelmatige basis risicoanalyses op landenniveau uit voor onze hulpverleningsactiviteiten in het buitenland.

Incident:

Op 1 juni is onze collega van het Nederlandse Rode Kruis in Mali, Maboury Diouf, omgekomen. Na een veldbezoek is de auto waarin hij samen met een teamlid van het Mali Rode Kruis zat, aangevallen door gewapende mannen. Beiden liepen fatale verwondingen op.

Capaciteit

We willen er zijn voor iedereen in nood. De complexe doelgroep vraagt om specifieke competenties en flexibiliteit om te schakelen wanneer de hulpvraag verandert. Het Nederlandse Rode Kruis zet zowel vrijwilligers, beroepskrachten als ingehuurde krachten in. Tegelijkertijd speelt vanuit de arbeidsmarkt juist toenemende krapte en concurrentie een rol. Mogelijk risico is dat de organisatie onvoldoende talent weet aan te trekken, te ontwikkelen en/of te behouden.

Beheersmaatregelen:

- Ons proces voor werving, screening en evaluatie sluit aan bij de strategie van de organisatie.
- Het human resources proces sturen we continu bij en waar nodig optimaliseren we dit. Dit doen we op basis van relevante informatie uit bijvoorbeeld een betrokkenheidsonderzoek, exitgesprekken en een welzijns- en integriteit enquête.
- Het Rode Kruis heeft een sterk werkgeversmerk en een goede positie op de arbeidsmarkt. We versterken dit door meer aandacht te geven aan een goede on-boarding.
- Door de hulpvraag en de inzet van onze mensen goed op elkaar af te stemmen, kunnen we de benodigde capaciteit effectief en efficiënt op- en afschalen.

Reputatie

De reputatie van het Nederlandse Rode Kruis is sterk, maar verdient blijvend aandacht. De sterke groei van de organisatie – beroepskrachten en vrijwilligers -, de ontwikkeling en start van meerdere nieuwe activiteiten in combinatie met de maatschappelijke wens tot meer transparantie, maakt dat de organisatie kwetsbaar is voor gevolgen van negatieve publiciteit. Negatieve publiciteit kan leiden tot lagere inkomsten.

Beheersmaatregelen:

- Risicomanagement, inclusief kans op reputatieschade, vindt plaats bij het starten van (nieuwe) activiteiten, het aannemen van mensen en het aangaan van relaties met nieuwe samenwerkingspartners.
- We maken heldere, transparante publieksverantwoordingen en zijn eerlijk en open in onze uitingen. Ook als iets niet goed gaat.
- Het imago van het Rode Kruis wordt continu gemonitord en indien de reputatie door omstandigheden negatief wordt beïnvloed, communiceren we open en eerlijk over de oorzaak en genomen maatregelen.
- We hebben een merkenpaspoort en zijn zeer alert op het juiste gebruik van ons logo. Het embleem mag nooit verkeerd gebruikt worden, en hier zien we streng op toe, zowel extern als intern.

Informatiemanagement

Ook als Rode Kruis hebben we te maken met een toename in digitalisering. Als gevolg daarvan besteden we veel aandacht aan cybersecurity, het beveiligen van persoonsgegevens en het uitwisselen van informatie. Ook vindt er een sterke ontwikkeling plaats in de diversiteit van data door de verbreding van onze activiteiten. Hierdoor wordt de afhankelijkheid van informatiemanagement vergroot. Belangrijkste risico's zijn de beveiliging van onze data en de kwaliteit van de informatievoorziening.

Beheersmaatregelen:

Onze informatiestrategie heeft heldere doelstellingen voor integrale borging en sturing.

- Alle (nieuwe) medewerkers worden voortdurend geïnformeerd over de verantwoordelijkheden die zij hebben in informatiebeveiliging en privacy.
- We monitoren continu nieuwe ontwikkelingen. En wanneer we een nieuwe activiteit starten, werken we standaard met een risicoanalyse op privacy en informatiebeveiliging.
- We ondersteunen het operationeel management met juiste en tijdige informatie.

Incident:

Begin 2022 is het Internationale Rode Kruis (ICRC) getroffen door een cyberaanval. Na verder onderzoek is gebleken dat er op de getroffen servers geen gegevens stonden van mensen die zich bij het Nederlandse Rode Kruis hebben aangemeld voor Restoring Family Links.

Financieel

De hulpvraag in Nederland is de laatste jaren alleen maar groter geworden. Om aan die groeiende hulpvraag te kunnen voldoen, ontwikkelen en implementeren we grote acties en meerjarige programma's. Indien de kosten en inkomsten van de organisatie echter langdurig niet in evenwicht zijn ontstaat het gevaar voor continuïteitsrisico.

Beheersmaatregelen:

- Er is een continu planning-, monitoring- en evaluatieprogramma, waarbij programma's en projecten worden gemeten en gemonitord op realisatie ten opzichte van begrote bedragen. Indien nodig en in goede dialoog met onze donoren stellen we bij.
- Nieuwe programma's worden pas na de juiste besluitvorming gestart, waarbij ook gekeken wordt naar de financiële haalbaarheid van activiteiten en de dekking van deze activiteiten op langere termijn.

Financiële onregelmatigheden

Financiële onregelmatigheden in de internationale of nationale hulpverlening (diefstal, fraude, omkoping, corruptie of ontoereikende controles) zouden ertoe kunnen leiden dat we de beloofde hulp niet na kunnen komen. Bovendien kan fraude leiden tot reputatieschade en/of terugbetalingen aan donoren.

Beheersmaatregelen:

- Onze systemen zijn technisch goed ingericht en processen en procedures worden daar waar mogelijk geautomatiseerd om het risico op foutief handelen te voorkomen.
- Het monitoren van financiële onregelmatigheden, zowel nationaal en internationaal, en bespreking hiervan met het bestuur.
- Het internationale fraudebeleid met risicoanalyse is van toepassing. De beheersmaatregelen worden regelmatig getoetst op opzet en werking door middel van veldbezoeken en interne en externe audits.
- We werken met een integriteitscyclus met als doel om integriteitsincidenten zo veel mogelijk te voorkomen en in een voorkomend geval zorgvuldig af te handelen en adequaat verantwoording af te leggen.
- Er is veel aandacht voor de soft controls, het gedrag en motivatie van onze medewerkers, door onder andere het verplichten van trainingen ter voorkoming van fraude en het aanbieden van de workshop integriteitdilemma's.

Incidenten:

Bij de het logistiek centrum Loenen van het Rode Kruis werd op kerstavond ingebroken. Uit het magazijn werden hulpgoederen, AED's, EHBO-tassen en twee Rode Kruis-busjes gestolen. De busjes zijn later beschadigd teruggevonden. De daadwerkelijke impact en financiële schade zijn bij de totstandkoming van dit jaarverslag nog in onderzoek, maar financieel zal dit geen impact hebben op de jaarrekening.

In het jaarverslag 2021 werd melding gemaakt van een situatie in Ivoorkust naar aanleiding van anonieme beschuldigingen in het kader van naleving van procedures en integriteit tegen één van de medewerkers van het Rode Kruis Ivoorkust. Het onderzoek is afgerond en vastgesteld is dat de projectuitgaven rechtmatig hebben plaatsgevonden.

Wet- en regelgeving

Wijzigingen in, of het niet voldoen aan, wet- en regelgeving kunnen een negatieve impact hebben op onze strategie, activiteiten, reputatie en financiën. Wet- en regelgeving omtrent privacy voor de burger bijvoorbeeld maakt de werving van nieuwe donateurs lastiger. Daarnaast is er een risico op het wegvallen van bestaande donateurs en benaderen van nieuwe donateurs vanwege striktere privacywetgeving.

Beheersmaatregelen:

- We volgen de ontwikkelingen op het gebied van relevante wet- en regelgeving actief en schatten voortdurende de mogelijke impact voor de organisatie in.
- Op regelmatige basis brengen we specifieke wet- en regelgeving onder de aandacht van de medewerkers met voorlichting en training.

2023 en verder: hart vooruit

Ons werk werd de afgelopen paar jaar sterk gedomineerd door humanitaire crises wereldwijd die ook de Nederlandse samenleving hard raakten. We hebben laten zien dat we mee konden bewegen met de veranderende nood die ontstond. Dit heeft een grote impact gehad op onze organisatie. Het heeft onze kracht laten zien, maar ook het belang om 'het huis' goed op orde te hebben. Voor ons is 2023 het jaar waarin we hulp aan mensen in nood blijven bieden. Hierbij richten we ons op het bestendigen van huidige hulpverlening en het voortzetten van lopende ontwikkeltrajecten om kwetsbare groepen te voorzien in de basislevensbehoeften. Internationaal gezien ligt de focus op de grote noodsituaties in de wereld en de versterking van onze zusterverenigingen.

We beseffen dat we niet in de toekomst kunnen kijken en we niet kunnen voorspellen wat er volgend jaar nog meer op ons afkomt wat onmiddellijke actie vanuit ons zal vragen. We bereiden ons middels scenario analyse zo goed mogelijk hierop voor om de impact op onze doelstellingen te beheersen.

Ook hebben we aandacht voor het welzijn van zowel onze vrijwilligers als medewerkers en het bevorderen en faciliteren van onze onderlinge samenwerking zijn prioriteit. En tot slot is het van belang dat wij voldoende Rode Kruisers en donaties aan ons weten te binden. Zodat we ook in de toekomst mensen in nood hulp kunnen blijven bieden.

HOOFDSTUK 8

Samenvatting financiële resultaten.

Vele particulieren, bedrijven, stichtingen en vermogensfondsen, maar ook de Nationale Postcode Loterij en diverse ministeries maken met hun financiële bijdragen onze hulp mogelijk.



In 2022 steunden vele particulieren, bedrijven, stichtingen, vermogensfondsen, de Nationale Postcode Loterij en diverse ministeries onze hulpverlening met hun genereuze bijdragen. Met het totaal hiervan financierde het Nederlandse Rode Kruis de reguliere hulpverlening en de hulpverlening na rampen en grote calamiteiten in 2022. Voor bepaalde activiteiten werden de kosten in rekening gebracht bij de organiserende partijen.

Doordat bij het opstellen van de begroting aannames worden gedaan over het activiteitsniveau van het begrotingsjaar en we altijd voorzichtigheid betrachten ten aanzien van bepaalde inkomstenbronnen en rampen én de effecten daarvan niet te voorspellen zijn, wijken de realisatiecijfers 2022 op een aantal fronten af van de opgestelde begroting 2022.

Specifiek ontvangen middelen registreren we in fondsen en zijn daarmee beschikbaar voor projectfinanciering. Gelden die in een jaar worden ontvangen, maar in dat jaar nog niet worden besteed, worden per eindejaar gepresenteerd in een bestemmingsfonds (door derden geoormerkte bijdragen) of in een bestemmingsreserve (door het bestuur bepaald) en in het jaar of de jaren erop ingezet.

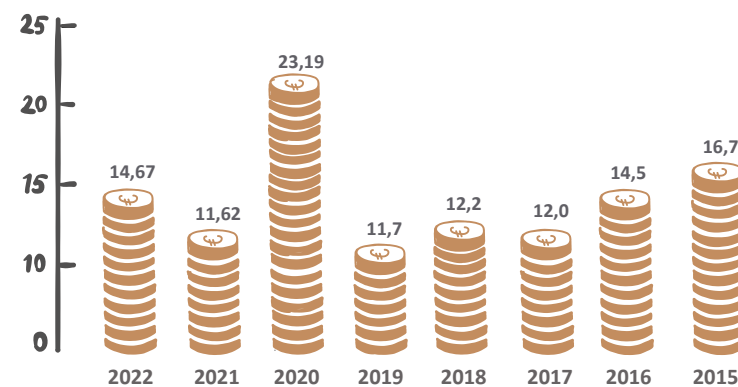
ONTWIKKELING IN DE BATEN

De totale baten over 2022 bedragen ruim € 170 miljoen. Ten opzichte van de begroting van € 76 miljoen is dat een ruime verdubbeling. Ten opzichte van de realisatie 2021 is dat een stijging van 25%. Hieronder volgt een korte toelichting op de belangrijkste elementen.

DE SAMENSTELLING VAN DE BATEN OVER 2022 (IN MILJOENEN EURO'S)	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
Baten van particulieren	53,2	38,5	44,0
Baten van bedrijven	9,6	2,4	5,7
Baten van loterij-organisaties	5,6	5,6	9,6
Baten van subsidies van overheden	65,7	24,6	65,9
Baten van andere organisaties zonder winststreven	35,5	4,8	7,7
Som van de geworven baten	169,6	75,9	132,9
Overige baten	0,5	0,1	3,3
Som van de baten	170,1	76,0	136,2

Baten particulieren

De baten van particulieren waren over 2022 € 53 miljoen. Ten opzichte van de begroting een stijging van € 15 miljoen en ten opzichte van realisatie 2021 een stijging van € 9 miljoen. Onze baten van particulieren ontvangen we voor het grootste deel uit donaties en de inkomsten uit nalatenschappen. De nalatenschappen worden behoudend begroot, waardoor de realisatie in dit jaar hoger uitviel dan de begroting. Daarnaast ontving het Rode Kruis in 2022 bijna € 12 miljoen van particulieren voor specifieke hulpverleningsactiviteiten.



Inkomsten uit nalatenschappen (in miljoenen euro's)

Baten van bedrijven

Van bedrijven ontvangen we voornamelijk geormerkte baten voor onze hulpverleningsactiviteiten. Van de geormerkte baten was 64% bestemd voor internationale hulpverlening en 36% voor nationale hulpverlening. In totaal bedroegen de baten van bedrijven in 2022 bijna € 10 miljoen ten opzichte van een begroting van ruim € 2 miljoen.

Baten van loterijorganisaties

Ook in 2022 ontving het Rode Kruis de jaarbijdrage van € 5,4 miljoen van de Nationale Postcode Loterij. Van de Vriendenloterij ontvingen we € 0,2 miljoen.

Baten van subsidies van overheden

Het Rode Kruis dient voorstellen in voor (project)financiering van hulpverleningsactiviteiten in binnen- en buitenland. Conform verslaggevingsregels worden baten van subsidies van overheden verantwoord in het jaar dat projectuitgaven zijn gedaan en kunnen worden verantwoord. Sommige bijdragen beslaan diverse jaren, omdat de hulpverleningsactiviteiten betrekking hebben op meerdere jaren. Voor andere bijdragen wordt jaarlijks afstemming gezocht met de ministeries en indien de (project)voorstellen worden goedgekeurd, worden deze ook per jaar toegekend.

Het moment van toekennen laat zich lastig voorspellen, waardoor de baten van subsidies van overheden moeilijk per boekjaar zijn te begroten. In het jaar van toekenning van een meerjarige subsidie worden veelal meerjarige verplichtingen aangegaan, waardoor de hulpverleningslasten en daardoor de bijbehorende baten in een boekjaar hoog zijn.

De begroting 2022 ging uit van € 25 miljoen aan subsidiebaten, wat was afgestemd op het voorziene activiteitenniveau. Door de toename van de hulpverleningsactiviteiten steeg de bijdrage tot € 66 miljoen en lag daarmee gelijk aan de

realisatie in 2021. De samenstelling van de subsidiebijdragen was echter heel anders. In 2021 ontvingen we grote bijdragen van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de coronahulpverlening binnen het Caribisch deel van het Koninkrijk. Daarnaast ontvingen we een bijdrage van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor coronahulpverlening in Nederland. In 2022 hadden de bijdragen voornamelijk betrekking op de opvang van (Oekraïense) vluchtelingen. De bijdragen van het ministerie van Buitenlandse Zaken hadden betrekking op de meerjarige samenwerkingsrelatie in het kader van noodhulpverlening en versterking van de Rode Kruis-beweging. Ook ontving het Rode Kruis de volledige bijdrage van € 15 miljoen van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor de hulpverlening naar aanleiding van het conflict in Oekraïne, die door het ministerie werd toegezegd op de nationale actiedag van de Samenwerkende Hulp Organisaties (giro555).

Baten van andere organisaties zonder winststreven

Net zoals bij de baten van bedrijven hebben de baten van andere organisaties zonder winststreven voornamelijk betrekking op geormerkte giften voor (inter)nationale hulpverlening. In 2022 ontving het Rode Kruis een bijdrage van ruim € 31 miljoen van de Stichting Samenwerkende Hulporganisaties (SHO) voor de hulpverlening van slachtoffers van het conflict in Oekraïne.

Overige baten

De overige baten in 2022 bestaan nagenoeg geheel uit de boekwinsten op de verkoop van panden van districten. De panden worden, conform de verslaggevingsregels, gewaardeerd tegen de originele verkrijgingsprijs.

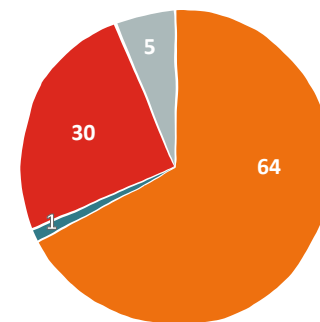
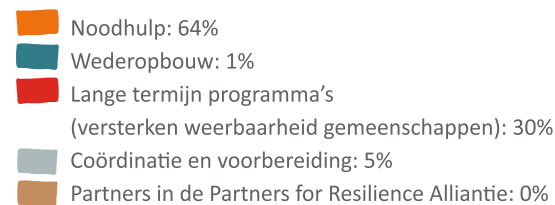
ONTWIKKELING IN DE LASTEN

De totale lasten over 2022 bedragen ruim € 169 miljoen. Dat is € 75 miljoen meer dan begroot en bijna € 34 miljoen meer dan vorig jaar. De hoge lasten in het boekjaar 2022 worden verklaard door de hulpverlening in binnen- en buitenland, die door de bijdragen mogelijk is gemaakt. Aan hulpverlening besteedde het Rode Kruis in 2022 ruim 91% procent ten opzichte van de in 2022 geworven baten.

DE SAMENSTELLING VAN DE LASTEN OVER 2022 (IN MILJOENEN EURO'S)	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
Voorlichting en bewustmaking	6,6	6,6	6,0
Internationale hulpverlening	95,2	36,9	44,4
Nationale hulpverlening	53,7	36,7	71,2
Werving baten	9,0	9,5	8,9
Beheer en administratie	4,1	3,8	4,1
	168,6	93,5	134,6

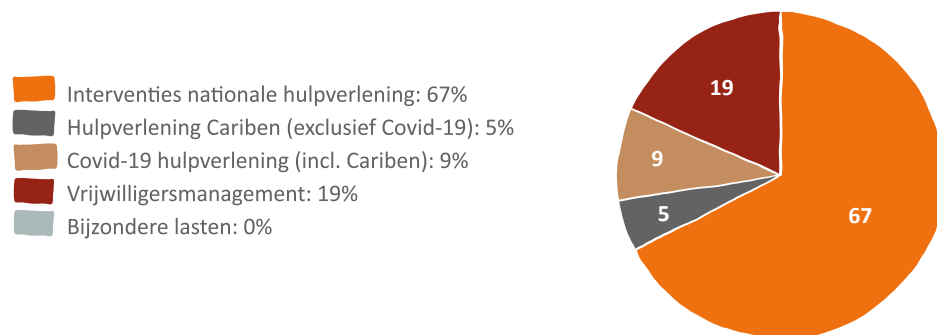
Internationale hulpverlening

Voor onze internationale hulpverlening werven we nagenoeg alleen maar geoormerkte inkomsten. Daarnaast wordt onze hulpverlening mogelijk gemaakt door subsidies van overheden. De gelden worden in het jaar dat ze worden geworven aan bestemmingsfondsen gedoteerd. In het jaar dat de gelden worden besteed, worden ze aan de bestemmingsfondsen onttrokken. Het streven is om de gelden binnen een periode van drie jaar in te zetten, mits dat op een verantwoorde wijze kan gebeuren. Omdat hulpverlening na rampen zich moeilijk laat begroten, hebben we bijna € 60 miljoen meer besteed dan begroot. Dit wordt voor een heel groot gedeelte verklaard door de hulpverlening aan de slachtoffers van het conflict in Oekraïne. Onze hulpverlening richtte zich op de naburige landen en werd nagenoeg geheel via de IFRC en ICRC ingezet.



Nationale hulpverlening

Aan nationale hulpverlening werd in 2022 bijna € 54 miljoen besteed. De directe kosten voor de hulpverlening bedragen € 71 miljoen en de indirecte kosten € 8 miljoen. Van deze € 79 miljoen aan totale kosten werd een bedrag van bijna € 26 miljoen in rekening gebracht bij de afnemers van onze diensten en producten. In het kader van de verslaggevingsregels wordt deze tegemoetkoming onder de lasten gepresenteerd en in een aantal opstellingen worden deze tegemoetkomingen gesaldeerd met de lasten. De hulpverlening wordt gefinancierd vanuit de verschillende batencategorieën (fondsenwerving, subsidies etc.). Mede door de opvang van (Oekraïense) vluchtelingen waren de lasten en tegemoetkoming hoger dan de € 37 miljoen die in de begroting was opgenomen. De realisatie over 2021 was per saldo € 71 miljoen en werd voor een belangrijk deel beïnvloed door de coronahulpverlening.



Voorlichting en bewustmaking

In 2022 besteedden we ruim € 6 miljoen aan voorlichting en bewustmaking. Dit is nagenoeg gelijk aan de begroting en wijkt beperkt af van de lasten over 2021.

Wervingskosten

Aan wervingskosten besteedden we in 2022 € 9 miljoen. Dat bedrag ligt iets lager dan de begroting 2022. Door de hoge baten uit fondsenwerving daalt het percentage werving baten over 2022 naar 5,3% en is daarmee vele malen lager dan de begroting 2022 en iets lager dan de realisatie 2021.

Kosten beheer & administratie

De kosten beheer en administratie lagen in 2022 met ruim € 4 miljoen in lijn met de begroting 2022 en de realisatie over 2021. Uitgedrukt in een percentage van de totale bestedingen is dit 2,4% en is daarmee lager dan de begroting 2022 en de realisatie 2021

Financiële baten en lasten

Na een positief ongerealiseerd koersresultaat in 2021 werd als gevolg van de ontwikkelingen op de beurzen in 2022 een negatief ongerealiseerd koersresultaat geboekt. Onder deze post worden eveneens de inkomsten uit rente op spaarrekeningen en deposito's en bankkosten verantwoord. Op de banksaldi werd negatieve rente betaald en de bankkosten stegen vanwege de diverse fondsenwervingsacties.

FINANCIËLE POSITIE

Vaste activa

Voor de hulpverleningsactiviteiten en de ondersteuning daarvan houdt het Rode Kruis vaste activa aan. Deze bestaan voor het grootste gedeelte uit panden en vervoermiddelen en worden ingezet door de districten. De daling van de boekwaarde wordt veroorzaakt door verkoop en afschrijvingslasten, die hoger liggen dan de investeringen.

Beleggingen

Sinds de vaststelling van het vermogensbeleid in 2020 is het vermogensbeheer ondergebracht bij a.s.r. vermogensbeheer. Het beleggingsbeleid heeft als doel om de bestedingskracht van de continuïteitsreserve te behouden. In het beleggingsbeleid zijn doelstellingen en richtlijnen benoemd, gebaseerd op beleggingsovertuigingen. Doel is om op een maatschappelijk verantwoorde wijze te beleggen door onder andere rekening te houden met de zeven grondbeginselen van het Rode Kruis en de richtlijn voor financieel beheer voor fondsenwervende instellingen van Goede Doelen Nederland. De resultaten van de beleggingen worden over de hele looptijd beoordeeld. Dat betekent dat ongerealiseerde resultaten in tussenliggende jaren weliswaar boekhoudkundig moeten worden verwerkt en dat positieve en negatieve resultaten tegen elkaar wegvallen op de langere termijn.

In 2022 ontwikkelden de koersen op de beurzen zich negatief als gevolg van het conflict in Oekraïne. Daar heeft iedereen last van gehad en zodoende rapporteren ook wij een ongerealiseerd negatief koersresultaat. Dit is echter een boekhoudkundig resultaat, want er hebben geen verkopen plaatsgevonden.

Wij veronderstellen dat verantwoord beleggen positief bijdraagt aan de verduurzaming van de kapitaalmarkt en de samenleving en geen negatief effect heeft op het rendements- en risicoprofiel op de lange termijn. Hierbij wordt minimaal uitgegaan van wereldwijd erkende

normen en verdragen, zoals vastgelegd in de *Global Compact principes* van de Verenigde Naties (VN), de Principles for Responsible Investment (PRI), de sanctielijsten van de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie en de geldende wet- en regelgeving. De erkende normen en verdragen vertegenwoordigen de actuele en objectieve visie op het verantwoord handelen door bedrijven en overheden (landen). Door verantwoord te beleggen wordt de uitvoering van de maatschappelijke doelen van het Rode Kruis versterkt. De overtuiging is dat beleggingen moeten voldoen aan duurzaamheidscriteria door bepaalde beleggingen uit en/of in te sluiten.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN (BEDRAGEN X € 1.000,-)	2022	2021	2020	2019	2018
Rentebaten uit spaarrekeningen en deposito's	-203	-114	-504	-238	-224
Rentebaten uit obligaties	27	60	36	48	58
Overige rentelasten	0	0	0	0	0
Subtotaal rentebaten en – lasten	-176	-54	-468	-190	-166
Dividend	40	5	28	56	53
Gerealiseerde koersresultaten	0	891	-2	1	0
Ongerealiseerde koersresultaten	-2.388	475	-379	87	-225
Subtotaal gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten	-2.388	1.366	-381	88	-225
Netto-inkomsten uit verhuur	0	0	0	0	0
Totaal financiële baten en lasten	-2.524	1.317	-821	-46	-338
Af: kosten van beleggingen	-43	-39	-11	-12	-17
Netto beleggingsresultaat	-2.567	1.278	-832	-58	-355
Gemiddeld belegd vermogen in jaar	99.713	110.776	99.099	87.499	97.020
Rendement uit beleggingen	-2,57%	1,15%	-0,84%	-0,07%	-0,37%
Gemiddeld jaarlijks rendement in vijf jaar (%)	-0,54%				

Reserves en fondsen

Ons uitgangspunt is om gelden zo snel als mogelijk en verantwoord te besteden aan de doelstellingen. Voor een gezonde organisatie is het nodig om reserves aan te houden om de continuïteit van de hulpverlening en bedrijfsvoering voor enige tijd te garanderen. Bovendien kunnen we op die manier steeds snel inspelen op rampen en noodsituaties.

Bestemmingsreserves

Het bestuur kan bij bestuursbesluit reserves inrichten voor specifieke bestedingen en/of projectuitgaven in de toekomst. In de jaarrekening wordt per bestemmingsreserve een nadere toelichting gegeven, evenals voor de toevoegingen en onttrekkingen. Het totaal aan bestemmingsreserves bedraagt per jaareinde 2022 € 51 miljoen.

Continuïteitsreserve

Als inkomsten (gedeeltelijk) wegvallen kan het nodig zijn om de kosten van de werkorganisatie tijdelijk vanuit een reserve te financieren. Hiervoor heeft het Rode Kruis een continuïteitsreserve. Daarnaast moeten we de continuïteit van onze hulpverlening kunnen garanderen. Volgens externe normen kan deze reserve maximaal anderhalf maal de kosten van de werkorganisatie zijn. Het Rode Kruis hanteert zelf een lager maximum van eenmaal de jaarlijkse kosten. De reserve bedraagt per eind 2022 € 23 miljoen en is daarmee lager dan de eigen gestelde norm.

Voor de bepaling van het gewenste en noodzakelijke niveau van de continuïteitsreserve heeft het Rode Kruis een uitgebreide risicoanalyse opgesteld. Als voornaamste risico wordt een substantiële en structurele daling van baten als voornaamste risico van discontinuïteit gezien. In het geval zich dat voordoet, moeten de lasten aangepast worden. Deels kan dit op korte termijn geschieden, maar voor een ander deel van de kosten gaat daar langere tijd overheen. De continuïteitsreserve dient onder andere om de lasten in de overbruggingsperiode te financieren, maar anderzijds ook om investeringen te doen om de lastendaling te bereiken. Op basis van deze analyse heeft het Rode Kruis de gewenste bandbreedte van de continuïteitsreserve vastgesteld tussen € 18 miljoen en maximaal op € 30 miljoen.

Fondsen

Baten met een bijzondere (geormerkte) bestemming worden in het jaar van ontvangst aan een bestemmingsfonds gedoteerd. Specifieke (project)bestedingen worden uit deze bestemmingsfondsen gefinancierd. Wij streven ernaar om ontvangen middelen binnen drie jaar te besteden aan het doel waarvoor ze zijn ontvangen.

Het totaal aan bestemmingsfondsen bedraagt per jaareinde € 51 miljoen. Van het eindsaldo per 2022 heeft € 23 miljoen (46%) betrekking op internationale hulp. Met een besteding van € 116 miljoen ten opzichte van een stand van € 44 miljoen betekent dit dat fondsen gemiddeld in vijf maanden worden besteed.

DE SAMENSTELLING VAN HET VERMOGEN OVER 2023 (IN MILJOENEN EURO'S)	2022	2021
Continuïteitsreserve	23,2	24,0
Bestemmingsreserves	51,0	56,6
Bestemmingsfondsen	51,0	45,7
	125,2	126,3

Solvabiliteit, liquiditeit, kasstromen en financieringsbehoefte

Zoals de meeste goede doelen is ook het Rode Kruis conservatief gefinancierd. Nagenoeg alle activa zijn met eigen middelen gefinancierd. Vreemd vermogen betreft reguliere verplichtingen, zoals voorzieningen en verplichtingen aan leveranciers en de Belastingdienst.

Bijzondere posten in het vermogen zijn de projectverplichtingen en vooruit ontvangen bedragen. Voor beide posten geldt dat de verplichting verbonden is aan een toezegging tot betaling vanuit de donor. Dit is doorgaans het ministerie van Buitenlandse Zaken. Daardoor is 'onderliggend' voor de organisatie nauwelijks sprake van een impact op de solvabiliteit. Voor elke verplichting bestaat namelijk ook een toezegging dat financiering wordt ontvangen. Hooguit is sprake van een liquiditeitsimpact.

Als afgezien wordt van de projectverplichtingen en vooruit ontvangen bedragen, is er nauwelijks vreemd vermogen en dus een solvabiliteit van ongeveer 91%. Dit is een direct gevolg van de inrichting en financiering van de organisatie. Doordat in bescheiden mate sprake is van verplichtingen die op korte termijn betaald moeten worden, is de liquiditeit van de organisatie gezond te noemen. Over 2022 realiseert het Rode Kruis een uitgaande kasstroom van bijna € 1,5 miljoen (2021: € 35 miljoen uitgaand). Dit wordt grotendeels gedreven door aangegane beleggingen, in lijn met het beleggingsbeleid van het Rode Kruis. Uit bovenstaande volgt dat bij het Rode Kruis normaal gesproken en ook op dit moment, geen behoefte is aan externe financiering. Dit is gebruikelijk bij goede doelen.

Controle en evaluatie

PricewaterhouseCoopers Accountants NV (PwC) is de externe accountant van het Nederlandse Rode Kruis en toetst de opzet, het bestaan en de werking van de administratieve organisatie en interne controle, binnen het kader van de jaarrekeningcontrole.

BEGROTING 2023

De begroting van het Rode Kruis voor het volgende jaar wordt jaarlijks in december goedgekeurd door de ledenraad. Daarbij wordt uitgegaan van een evenwichtige exploitatie, dat wil zeggen met een mutatie van de continuïteitsreserve van nul. Doorgaans bevat de begroting wel saldi op bestemmingsreserves en –fondsen. Dit zijn feitelijk balansmutaties, die voortkomen uit verschillen in timing van baten en lasten. Het meest gebruikelijk is dat het Rode Kruis eerst de baten ontvangt en daarna pas de middelen besteedt en verplichtingen aangaat, denk bijvoorbeeld aan noodhulpcampagnes.

We begroten de baten altijd conservatief. In het bijzonder geldt dat we voor speciale campagnes zeer voorzichtig of zelfs helemaal niet begroten. Belangrijkste voorbeeld hiervan zijn baten uit acties van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO). Baten van deze acties worden altijd heel specifiek besteed voor het doel waarvoor ze zijn geworven en de bedragen kunnen sterk variëren. Voor een effectieve bedrijfsvoering heeft het geen zin om hiervoor jaarlijks een bedrag te begroten. Realisatie en begroting wijken als regel dus substantieel af, waarbij hogere baten steeds leiden tot hogere lasten in hetzelfde jaar of het jaar erop.

De begroting dient daardoor vooral te worden gezien als een kader voor met name de lasten ten behoeve van de ‘basishulpverlening’. In de begroting van 2023 herhaalt dat patroon zich. De baten voor 2023 zijn conservatief begroot, € 68 miljoen lager dan de realisatie in 2022. De lasten zijn € 56 miljoen lager begroot. In de begroting 2023 is een onttrekking opgenomen van € 10 miljoen aan fondsen en reserves en betreft uitgaven die feitelijk gefinancierd worden uit inkomsten uit voorgaande jaren (besteding van gelden uit bestemmingsfondsen/-reserves).

In de begroting van 2023 is de personeelsformatie hoger dan die per einde jaar 2022.

BEGROTING 2023 (IN MILJOENEN EURO'S)	BEGROTING 2023	REALISATIE 2022	AFWIJKING
Baten:			
Baten van particulieren	38,8	53,2	-14,4
Baten van bedrijven	3,2	9,6	-6,4
Baten van loterijorganisaties	8,1	5,6	2,5
Baten van subsidies van overheden	44,5	65,7	-21,2
Baten van andere organisaties zonder winststreven	7,3	35,5	-28,2
Som van de geworven baten	101,9	169,6	-67,7
Overige baten	0,0	0,5	-0,5
Som van de baten	101,9	170,1	-68,2
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting en bewustmaking	7,2	6,6	-0,6
Internationale hulpverlening	37,5	95,2	57,7
Nationale hulpverlening	54,0	53,7	-0,3
Totaal besteed aan doelstelling	98,7	155,5	56,8
Werving baten	9,5	9,0	-0,5
Beheer en administratie	3,8	4,1	0,3
Som van de lasten	112,1	168,6	56,5
Saldo voor financiële baten en lasten	-10,2	1,5	11,7
Saldo financiële baten en lasten	-0,1	-2,6	2,5
Saldo	-10,3	-1,1	-9,2
Verwerking saldo:			
Bestemmingsfondsen	-3,2	5,3	-8,5
Bestemmingsreserves	-7,1	-5,4	-1,7
Continuïteitsreserve	0,0	-1,0	1,0
	-10,3	-1,1	-9,2

Jaarrekening



Rode
Kruis

ACTIVA		31-12-2022		31-12-2021
Materiële vaste activa (1)				
- panden	15.577		15.826	
- vervoermiddelen	1.238		1.279	
- ICT-kosten	65		371	
- overige activa	1.996		2.135	
		18.876		19.611
Voorraden (2)		1.453		1.265
Vorderingen en overlopende activa (3)		34.972		42.039
Effecten (4)		20.118		22.597
Liquide middelen (5)		77.631		79.081
Totaal		153.050		164.593
PASSIVA		31-12-2022		31-12-2021
Reserves en fondsen				
Reserves				
- continuïteitsreserve (6)	23.244		24.043	
- bestemmingsreserves (7)	51.041		56.568	
		74.285		80.611
Fondsen				
- bestemmingsfondsen (8)		50.970		45.703
Totaal reserves en fondsen		125.255		126.314
Voorzieningen (9)		255		246
Schulden op lange termijn (10)		2.754		962
Schulden op korte termijn (11)		24.786		37.071
Totaal		153.050		164.593

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2022

(in duizenden euro's)

BATEN EN LASTEN	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
BATEN:			
Geworven baten (12)			
Baten van particulieren	53.197	38.513	44.020
Baten van bedrijven	9.582	2.435	5.735
Baten van loterijorganisaties	5.610	5.580	9.619
Baten van subsidies van overheden	65.709	24.627	65.889
Baten van andere organisaties zonder winststreven	35.538	4.779	7.646
Som van de geworven baten	169.636	75.934	132.909
Overige baten (13)	491	30	3.281
Som van de baten	170.127	75.964	136.190
LASTEN:			
Besteed aan doelstellingen (14):			
Voorlichting en bewustmaking	6.595	6.585	6.013
Internationale hulpverlening	95.229	36.883	44.416
Nationale hulpverlening	53.695	36.720	71.167
Totaal besteed aan doelstelling	155.519	80.188	121.596
Werving baten (14):	9.025	9.476	8.939
Beheer en administratie (14)	4.075	3.816	4.100
Som van de lasten	168.619	93.480	134.635
Saldo voor financiële baten en lasten	1.508	-17.516	1.555
Saldo financiële baten en lasten (15)	-2.567	-544	1.278
Totaal	-1.059	-18.060	2.833
Verwerking saldo			
- Mutatie bestemmingsfondsen	5.266	-8.784	2.039
- Mutatie bestemmingsreserves	-5.355	-9.276	-3.670
- Mutatie continuïteitsreserve	-970	-	4.464
	-1.059	-18.060	2.833
Het bestedingspercentage is: (Totaal besteed aan doelstelling als percentage van Som van de baten)	91,4%	105,6%	89,3%
Het bestedingspercentage lasten is: (Totaal besteed aan doelstelling als percentage van Som van de lasten)	92,2%	85,8%	90,3%
Het percentage werving baten is: (Totaal besteed aan werving baten als percentage van Som van de geworven baten)	5,3%	12,5%	6,7%

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in duizenden euro's)

	2022	2021	
Saldo van baten en lasten	-1.059	2.833	
Aanpassing voor:			
- afschrijvingen (zie Materiële vaste activa (1))	2.350	2.752	
- mutaties voorzieningen (zie Voorzieningen (9))	9	-649	
	2.359	2.103	
Veranderingen in het werkkapitaal:			
- mutaties voorraden (zie Voorraden (2))	-188	-150	
- mutaties vorderingen (zie Vorderingen (3))	7.066	-599	
- mutaties effecten (zie Effecten (4))	2.478	-17.131	
- mutaties schulden op korte termijn (zie Schulden op korte termijn (11))	-12.284	-17.738	
	-2.928	-35.618	
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	-1.628	-30.682	
Investering in materiële vaste activa (zie Materiële vaste activa (1))	-2.222	-3.340	
Desinvestering in materiële vaste activa (zie Materiële vaste activa (1))	607	231	
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.615	-3.109	
Mutatie schulden op lange termijn (zie Schulden op lange termijn (10))	1.793	-1.536	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	1.793	-1.536	
Mutatie liquide middelen	-1.450	-35.327	
Liquide middelen (zie Liquide middelen (5))			
- stand per 1 januari	79.081	114.408	
- stand per 31 december	77.631	79.081	
Mutatie liquide middelen	-1.450	-35.327	

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening 2022 is opgesteld overeenkomstig de voorschriften van de Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties (RJ650). Het doel van deze jaarrekening is het verschaffen van inzicht in de inkomsten en bestedingen, en in de financiële positie van het Nederlandse Rode Kruis en de rechtspersonen die tot zijn economische eenheid behoren.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening van het Nederlandse Rode Kruis is opgesteld op basis van continuïteit van de organisatie.

Geconsolideerde jaarrekening

In de geconsolideerde jaarrekening worden de financiële gegevens opgenomen van het Nederlandse Rode Kruis en de zelfstandige rechtspersonen die onder één naam in de publiciteit treden en ook als zodanig een beroep doen op de publieke offervaardigheid en verder van de entiteiten waarover zij een overheersende zeggenschap kunnen uitoefenen.

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de districten (inclusief afdelingen in het Caribisch gebied) die integraal onderdeel zijn van het Nederlandse Rode Kruis. Ultimo 2022 zijn twee onderdelen nog een separate juridische entiteit, die zijn verwerkt in deze geconsolideerde jaarrekening. Gezien de omvang van deze aparte juridische entiteiten is geen separate enkelvoudige jaarrekening voor het Nederlandse Rode Kruis opgesteld. Voor de duidelijkheid is ervoor gekozen het geheel aan te duiden als geconsolideerde jaarrekening Nederlandse Rode Kruis. Waar van toepassing zijn interne verhoudingen geëlimineerd.

De geconsolideerde jaarrekening 2022 omvat de financiële gegevens van (bedragen x € 1.000,-):

	BALANS-TOTAAL	RESERVES EN FONDSEN	RESULTAAT
Het Nederlandse Rode Kruis te Den Haag	151.857	124.070	-1.448
Stichting Dorgelo Energierampenfonds te Den Haag	1.055	1.056	277
Stichting Nationale Rode Kruis Tourrally te Den Haag	138	129	112
	153.050	125.255	-1.059

Samen met de districten en afdelingen van het Nederlandse Rode Kruis worden bovengenoemde stichtingen aangeduid als de 'Overige onderdelen NRK'.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De hierdoor ontstane koersresultaten worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder de post resultaat beleggingen. Tenzij anders vermeld luiden alle bedragen in duizenden euro's.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van het Nederlandse Rode Kruis zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van verworven materiële vaste activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, evenals desinvesteringen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder het aangaan van een financiële leaseovereenkomst, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Balans

Materiële vaste activa

De onder materiële vaste activa opgenomen activa voor eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. De activa voor de bedrijfsvoering en de activa direct in gebruik voor de doelstelling worden afgeschreven volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Ontvangen giften in verband met de aanschaf van vaste activa worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde of gebruikt om toekomstige afschrijvingen te financieren.

Gezien het huidige economische klimaat is het van belang na te gaan of de boekwaarde van de activa niet hoger is dan de marktwaarde. Jaarlijks wordt per balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Voorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de waarde wordt rekening gehouden met een voorziening voor incurante artikelen.

Vorderingen

Debiteuren en overige vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Geldzendingen

Voor projecten in het kader van internationale hulpverlening worden op basis van een cashplanning bedragen afgeroepen door de projectverantwoordelijken. Deze geldzendingen worden onder de vorderingen verantwoord totdat terugrapportage over de bestedingen is ontvangen.

Kapitalen in blote eigendom

De uit nalatenschappen verworven kapitalen waarop derden een vruchtgebruik hebben, worden in de jaarrekening verwerkt. De waarderingsmethodiek die door het Nederlandse Rode Kruis wordt gehanteerd is gestoeld op de berekening die de belastingdienst hanteert voor de berekening van erf- en schenkbelasting. De vorderingen uit hoofde van deze waarde-ring zijn opgenomen op de balans. De baten worden via de staat van baten en lasten verwerkt, waarna de baten tot het moment van vrijval in een bestemmingsfonds zijn opgenomen.

Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. De aandelen, obligaties en beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen beurskoers. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder resultaat beleggingen. Transactiekosten voor aan- of verkopen worden via de staat van baten en lasten verantwoord. De effecten zijn volledig eigendom van het Rode Kruis en staan ter vrije beschikking.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De uitgaven voor groot onderhoud worden geactiveerd.

Overige financiële verplichtingen

Leningen, crediteuren en overige schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Projectverplichtingen

Contractueel vastgelegde bijdragen aan zusterorganisaties worden verantwoord als projectverplichtingen, gesplitst in langlopende en kortlopende verplichtingen. Dit betreft vastgestelde verplichtingen, die derhalve als lasten verantwoord zijn, maar die nog niet uitgevoerd zijn of waarover nog geen rapportage is ontvangen.

Staat van baten en lasten

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten worden verantwoord voor de ontvangen dan wel toegezegde bedragen zonder dat de door de eigen organisatie gemaakte kosten in mindering zijn gebracht. Baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn ontvangen en ten laatste als ze zijn ontvangen.

Verwerking baten

In de administratie van het Nederlandse Rode Kruis wordt met de verwerking van ontvangen gelden de donateur of geveer geregistreerd. Deze registratie bepaalt onder welke rubriek de giften in de jaarrekening worden verantwoord. Uitgangspunt is dat giften van particulieren worden ontvangen, tenzij nadrukkelijk blijkt dat het gaat om een van de andere groepen van gevers. Indien een bedrijf of instantie duidelijk als functie heeft om gelden van particulieren in te zamelen en door te storten aan het Nederlandse Rode Kruis worden deze giften als baten van particulieren verantwoord.

Giften in natura

Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. De niet financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt conform de richtlijn niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Nalatenschappen

Nalatenschappen worden als baten verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voor de verschillende bestanddelen (o.a. onroerendgoed en effecten) worden schattingspercentages gebruikt, gebaseerd op ervaringscijfers en met de nodige voorzichtigheid, voor zolang de definitieve bedragen ontbreken. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar van ontvangst als baten uit nalatenschappen verantwoord in geval eerder geen betrouwbare schatting mogelijk was. In geval door de erflater is bepaald dat de nalatenschap in stand moet worden gehouden, wordt na 10 jaar beoordeeld of het juist is om de nalatenschap aan te houden of (gelijkmatig) vrij te laten vallen.

Subsidies van overheden

Subsidies die door de verstrekker afhankelijk zijn gesteld van projectkosten worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar dat de gesubsidieerde bestedingen hebben plaatsgevonden, danwel contractueel zijn vastgelegd. De overige subsidies worden verwerkt als bate in het jaar waarvoor de subsidiegever deze bestemd heeft.

Voor zover het Nederlandse Rode Kruis risico loopt als het gaat om subsidies ontvangen voor internationale hulpverleningsactiviteiten die door derden worden uitgevoerd, worden deze bestedingen en de bijbehorende subsidiebaten ook in de staat van baten en lasten verantwoord.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Lasten

Internationale projecten worden doorgaans samen met zusterorganisaties uit de Rode Kruis-beweging uitgevoerd. Toegezegde bijdragen in het kader van internationale hulpverleningsprojecten komen ten laste van het jaar waarin de bijdrage onvoorwaardelijk contractueel is vastgelegd. De eigen bijdragen van partners, afnemers of facturatie voor de betreffende activiteit worden in mindering gebracht op de kosten van de betreffende activiteit.

De overige lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De pensioenregeling is volledig extern ondergebracht. Onder de personele lasten opgenomen pensioenverplichtingen zijn beperkt tot de jaarlijkse overeengekomen premie.

Overig

Kostentoerekening

Voor de toerekening van de kosten wordt jaarlijks dezelfde systematiek toegepast. Deze systematiek wordt periodiek beoordeeld op toereikendheid. Hierbij wordt de aanbeveling 'Kosten toerekening Beheer en Administratie' van Goede Doelen Nederland gevolgd.

Door in de administratie gebruik te maken van kostenplaatsen en projecten, die ingedeeld zijn naar activiteiten doelstelling (Voorlichting en Bewustmaking, Internationale Hulpverlening, Nationale Hulpverlening) en Werving Baten, worden kosten zoveel mogelijk rechtstreeks vastgelegd. Daar waar het kosten betreft die aan verschillende activiteiten kunnen worden toegerekend, wordt een verdeling gemaakt naar die activiteiten. In de lastenverdeelstaat worden deze kosten weergegeven als directe kosten.

Kosten voor beheer en administratie (directie en financiën) en niet direct toerekenbare kosten (kosten van ICT, personeelszaken en organisatieontwikkeling, inkoop en facilitaire zaken, evenementenbureau en contactcenter) kunnen niet rechtstreeks aan de doelstellingen en/of fondsenwerving worden toegerekend en worden weergegeven als indirecte kosten. De niet direct toerekenbare kosten worden op basis van de personeelsformatie toegerekend aan de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie.

Voor een aantal activiteiten ontvangt het Nederlandse Rode Kruis vergoedingen van derden voor geleverde prestaties of diensten (tegemoetkoming in de kosten). De tegemoetkoming in de kosten wordt in mindering gebracht op de kosten in het kader van de doelstelling.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Het Nederlandse Rode Kruis is zeer conservatief gefinancierd. Behoudens een enkele uitzondering zijn activa allemaal met eigen vermogen gefinancierd. Vreemd vermogen betreft reguliere verplichtingen, zoals voorzieningen en reguliere verplichtingen aan leveranciers en de Belastingdienst. Bijzondere posten in het vermogen zijn de projectverplichtingen en de vooruit ontvangen baten. Voor beide posten geldt dat de verplichting verbonden is aan een toezegging tot betaling vanuit de donor (doorgaans het ministerie van Buitenlandse Zaken), waardoor er 'netto' voor de organisatie nauwelijks sprake is van impact op de solvabiliteit: voor elke verplichting is er ook een toezegging dat er fondsen zullen worden ontvangen. De toezeggingen vanuit de donor zijn opgesteld in euro's en de projectverplichtingen worden doorgaans eveneens aangegaan in euro's. Van een valutarisico is derhalve geen sprake.

Het beleggingsstatuut van het Rode Kruis is in 2020 herzien en opnieuw door het bestuur vastgesteld. Het uitgangspunt is bestedingskrachtbehoud van de continuïteitsreserve. Eind 2020 heeft het Rode Kruis de keuze gemaakt voor a.s.r. vermogensbeheer. De gerapporteerde beleggingen betreffen participaties in

fondsen, behalve een deel van de aandelen wat voortkomt uit een legaat, waarvan de erflater heeft aangegeven dat het Rode Kruis deze effecten in stand moet houden.

De liquiditeitsrisico's zijn zeer beperkt, aangezien het Nederlandse Rode Kruis over meer dan voldoende liquide middelen beschikt. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds vooruit ontvangen bedragen, maar anderzijds ook als gevolg van fondsen die in eerdere jaren zijn ontvangen en nog niet zijn besteed. Daarnaast is maar in zeer bescheiden mate sprake van verplichtingen, die op korte termijn betaald moeten worden. Voor reguliere debiteuren wordt een betaaltermijn gehanteerd van 30 dagen. Vorderingen uit hoofde van nalatenschappen worden ingelost door de betreffende executeur-testamentair als de nalatenschap is afgehandeld. De kredietrisico's zijn derhalve ook zeer beperkt.

Het Rode Kruis heeft de liquide middelen in beheer gegeven bij diverse grootbanken in Nederland (ABN AMRO, ING, Rabobank en ASN). Er zijn beperkte kredietfaciliteiten afgesproken, maar daarvan wordt geen gebruik gemaakt.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Onder de onderhanden nalatenschapsdossiers bevinden zich 10 nalatenschappen met vruchtgebruik, waarvan de waarde niet betrouwbaar is vast te stellen en waarvan niet zeker is wanneer eventuele baten uitgekeerd zullen worden.

Het Nederlandse Rode Kruis heeft beschikkingen ontvangen van het ministerie van Buitenlandse Zaken en de Europese Unie voor programma's die meerdere jaren omvatten, waarbij het tijdvak tot maximaal eind 2022 loopt. Volgens de waarderingsgrondslagen worden lasten en baten voor de internationale activiteiten verantwoord in het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Met (alliantie)partners worden afspraken schriftelijk vastgelegd. Specifieke donorvoorwaarden worden zoveel mogelijk overgenomen. De opgenomen verplichtingen uit hoofde van programma's en projecten zijn onder de schulden verantwoord. Voorzover de met deze programma's samenhangende baten en lasten geen betrekking hebben op 2022, zullen deze in toekomstige jaren worden verantwoord.

Bij de diverse banken (ABN AMRO, ING en Rabobank) bestaan kredietlimieten die optellen tot € 500 duizend. Ten behoeve van derden partijen zijn bankgaranties afgegeven, die optellen tot € 10 duizend.

Voor de overige niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen geldt onderstaande tabel:

	TOT 1 JAAR	1 TOT 5 JAAR	LANGER DAN 5 JAAR
Rechten			
Inkomsten uit verhuur*	317	511	-
Verplichtingen			
Inkoopverplichting	59	-	-
Erfpacht	4	15	4
Lease (auto's, kopieermachines etc.)	1.580	240	-
Huur / onderhoud	1.416	4.177	240

*Voor de door afdelingen verhuurde panden is het zakelijk genotsrecht beperkt voor het Rode Kruis. Er is sprake van een eeuwigdurend contract met een jaarlijkse bate van € 48 duizend. In lijn met de strategie van het Nederlandse Rode Kruis vindt elke 5 jaar een heroverweging plaats.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

(in duizenden euro's)

MATERIËLE VASTE ACTIVA (1)	PANDEN	VERVOER-MIDDELEN	ICT-KOSTEN	OVERIGE ACTIVA	TOTAAL 2022	TOTAAL 2021
Aanschafwaarde per 1 januari	30.177	6.386	3.365	7.344	47.272	47.586
Bij: investeringen	1.317	342	-	563	2.222	3.340
Af: desinvesteringen	-971	-280	-51	-642	-1.944	-3.654
Aanschafwaarde per 31 december	30.523	6.448	3.314	7.265	47.550	47.272
Afschrijvingen t/m vorig boekjaar	14.351	5.107	2.994	5.209	27.661	28.332
Afschrijvingen ten laste van boekjaar	1.008	310	307	725	2.350	2.752
Af: desinvesteringen	-413	-207	-52	-665	-1.337	-3.473
Bij: bijzondere waardevermindering	-	-	-	-	-	50
Afschrijvingen t/m boekjaar	14.946	5.210	3.249	5.269	28.674	27.661
Boekwaarde per 31 december	15.577	1.238	65	1.996	18.876	19.611
Specificatie:						
Bedrijfsmiddelen	930	-	-	36	966	1.542
Direct in gebruik voor doelstelling	14.647	1.238	65	1.960	17.910	18.069
Boekwaarde per 31 december	15.577	1.238	65	1.996	18.876	19.611
Boekwaarde per 31 december 2021	15.826	1.279	371	2.135		19.611
Afschrijvingsgrondslagen (in percentage van de verkrijgingsprijs):						
Panden			2-4%			
Verbouwingen			10%			
Vervoermiddelen			10-20%			
ICT-kosten (hard- en software)			14-33%			
Inventaris			12,5-20%			
Overige activa			20%			
Machines en installaties			10%			

Een deel van de panden wordt (deels) verhuurd. Onder Niet in de balans opgenomen rechten wordt de toekomstige huur aangegeven.

De materiële vaste activa ‘direct in gebruik voor de doelstelling’ bestaan voornamelijk uit de panden van de Overige onderdelen NRK groep. De totale verzekerde waarde van de materiële vaste activa bedraagt € 53,6 miljoen.

In 2022 werd een aantal afdelingsgebouwen verkocht en werden beperkt nieuwe panden aangekocht. Een aantal vervoermiddelen werd verkocht en zonodig werden nieuwe vervoermiddelen aangeschaft. De overige investeringen betreffen reguliere investeringen en jaarlijks wordt op de activa afgeschreven.

VOORRADEN (2)	31-12-2022	31-12-2021
Bedrijfsmiddelen	50	50
Direct beschikbaar voor doelstelling	1.403	1.215
Totaal	1.453	1.265

VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA (3)	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen in verband met internationale hulpverlening	48	5.706
Geldzendingen internationale hulpverlening	7.649	10.608
Nationale Postcode Loterij	5.400	5.400
Nog te ontvangen SHO	1.578	-
Te vorderen nalatenschappen	10.408	9.885
Debiteuren	5.261	3.196
Belastingen en sociale lasten	39	1.180
Verstrekte leningen	370	451
Overige vorderingen en overlopende activa	4.219	5.613
Totaal	34.972	42.039

Met uitzondering van een deel van de vorderingen uit hoofde van nalatenschappen hebben alle vorderingen een resterende looptijd van korter dan 1 jaar. De balanspost Geldzendingen internationale hulpverlening per 31-12-2022 bevat uitsluitend geldzendingen uit 2022. De balanspost per 31-12-2021 is in het boekjaar 2022 nagenoeg geheel verantwoord door middel van rapportages over bestedingen.

EFFECTEN (4)	AANDELEN	OBLIGATIES	TOTAAL 2022	TOTAAL 2021
Boekwaarde per 1 januari	6.286	16.311	22.597	5.466
Aankopen	-	-	-	18.365
Verkopen	-	-90	-90	-2.600
	6.286	16.221	22.507	21.231
Koersresultaten	-557	-1.832	-2.389	1.366
Boekwaarde per 31 december	5.729	14.389	20.118	22.597

Het Nederlandse Rode Kruis onderschrijft en handelt in lijn met de Uitgangspunten 'Reserves en Beleggingsbeleid', zoals opgenomen in het CBF-reglement en de richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland. De reële waarde van de ter beurze genoteerde effecten benadert de boekwaarde.

LIQUIDE MIDDELEN (5)	31-12-2022	31-12-2021
Deposito's	44	45
Spaarrekeningen	4.993	5.017
Rekeningen-courant	72.520	73.973
Kassen	74	46
Totaal	77.631	79.081

De liquide middelen zijn met uitzondering van de deposito's direct opeisbaar. De deposito's hebben een gemiddelde resterende looptijd tussen de 6 maanden en 1 jaar.

Reserves en fondsen

Het vermogen van het Nederlandse Rode Kruis moet op grond van de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen worden onderverdeeld in reserves en fondsen. Onder de reserves worden verantwoord de continuïteitsreserve en een gedeelte van reserves dat door het verenigingsbestuur nader bestemd is voor bijzondere bestedingsdoeleinden (zogenaamde bestemmingsreserves). Onder fondsen worden die gelden opgenomen waaraan door een derde een specifieke bestemming is gegeven (waardoor het Nederlandse Rode Kruis deze gelden alleen aan deze specifieke bestemming kan besteden).

CONTINUÏTEITSRESERVE (6)	2022	2021
Stand per 1 januari	24.043	20.696
Mutatie solidariteitsreserve	-322	-746
Mutatie reserve financiering activa	493	-371
Verwerking saldo boekjaar	-970	4.464
Stand per 31 december	23.244	24.043

De continuïteitsreserve is bedoeld als buffer bij tegenvallende inkomsten of onverwachte uitgaven. Met deze reserve kan het Nederlandse Rode Kruis ook in minder goede tijden zijn activiteiten voortzetten.

Als CBF-keurmerkhouders is het Nederlandse Rode Kruis gehouden aan de regels voor het aanhouden of opbouwen van reserves door fondsenwervende instellingen, en ook aan de aanwijzingen voor de wijze waarop het vermogensbeleid in de jaarverslaggeving dient te worden verantwoord. Aansluitend op de richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland heeft het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis besloten om de norm voor de continuïteitsreserve voor het Nederlandse Rode Kruis als geheel op maximaal 1 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie te stellen (op basis van de jaarrekening 2022 is dat € 56,6 miljoen). Op basis van een eigen analyse heeft het Rode Kruis de gewenste bandbreedte van de continuïteitsreserve vastgesteld tussen € 18 miljoen en maximaal op € 30 miljoen.

BESTEMMINGS-RESERVES (7)	SOLIDARITEITS-RESERVE	INNOVATIE EN VERBETERING HULPVERLENING	INTERNATIONALE HULPVERLENING	(NOOD)HULP	OVERIGE ONDERDELEN NRK-GROEP	RESERVE FINANCIERING ACTIVA	TOTAAL 2022	TOTAAL 2021
Stand per 1 januari	3.038	11.229	2.866	2.477	15.799	21.159	56.568	59.121
Overboeking continuïteitsreserve	322	-	-	-	-	-493	-171	1.117
Toevoeging	-	2.380	7	2.150	2.221	-	6.758	7.390
Onttrekking	-403	-4.790	-1.254	-1.674	-3.993	-	-12.114	-11.060
Stand per 31 december	2.957	8.819	1.619	2.953	14.027	20.666	51.041	56.568

De Solidariteitsreserve is gevormd door middel van jaarlijkse afdrachten (2022: € 0,3 miljoen) van de Overige onderdelen NRK-groep, waarvan de vrije reserves hoger zijn dan de maximumnorm (1,5 maal de kosten van de werkorganisatie, gelijk aan de CBF-norm). Deze reserve is bestemd voor de ondersteuning van lokale activiteiten van de Overige onderdelen NRK-groep of voor internationale noodhulp. Aan de Solidariteitsreserve is in 2022 € 0,4 miljoen onttrokken ter ondersteuning van lokale activiteiten en Covid-hulpverlening.

De bestemmingsreserve Innovatie en verbetering hulpverlening dient ter financiering van activiteiten en/of eenmalige projecten. De toevoeging van € 2,4 miljoen heeft betrekking op geplande projecten 2023, al dan niet gestart in 2022. In 2022 is € 4,8 miljoen onttrokken voor financiering van projecten.

De bestemmingsreserve Internationaal heeft ten doel de kosten van internationale hulpverlening te financieren, zoals de kosten voor infrastructuur in het buitenland en door donoren vereiste cofinanciering. In 2022 is een bedrag van € 7 duizend aan de reserve toegevoegd en een bedrag van € 1,3 miljoen aan de reserve onttrokken.

In 2022 is een bedrag van € 2,2 miljoen gedoteerd en een bedrag van € 1,7 miljoen onttrokken voor noodhulpactiviteiten.

De bestemmingsreserve Overige onderdelen NRK-groep is door de besturen van de Overige onderdelen gevormd. De overgrote meerderheid van deze reserves is gevormd met als doel om toekomstige kosten van onderhoud van bestaande activa te dekken of is bestemd voor de aanschaf van nieuwe (vervangende) activa. In 2022 is een bedrag van € 2,2 miljoen toegevoegd aan deze bestemmingsreserve en een bedrag van € 4 miljoen onttrokken.

Vanwege het feit dat eigen middelen zijn aangewend ten behoeve van financiering van activa wordt een bestemmingsreserve aangehouden. Aangezien het Rode Kruis niet direct kan beschikken over de waarde van deze activa, maar pas na verkoop, is deze als bestemmingsreserve verantwoord. De omvang van de bestemmingsreserve is gelijk aan de waarde van de materiële vaste activa (excl. beleggingspanden) vermeerderd met de voorraden, eventuele verstrekte leningen en verminderd met financiering door derden. De mutaties in de materiële vaste activa vanwege (des)investeringen hebben tot gevolg dat de bestemmingsreserve moest worden gemuteerd met € -0,5 miljoen.

Op bovenstaande bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het verenigingsbestuur.

BESTEMMINGSFONDSEN (8)	PRINSES MARGRIET FONDS	VLUCHTELINGEN- HULP	NEDERLAND HELPT ST. MAARTEN	COVID HULPVERLENING NATIONAAL	OVERIGE NATIONALE HULPVERLENING	INTERNATIONALE HULPVERLENING	TOTAAL 2022	TOTAAL 2021
Stand per 1 januari	548	-	1.883	3.434	19.514	20.324	45.703	43.664
Totaal toevoegingen	1.488	53.019	-	4.071	7.678	54.884	121.139	78.381
Totaal bestedingen	-1.027	-46.349	-267	-6.510	-9.855	-51.865	-115.872	-76.342
Stand per 31 december	1.009	6.670	1.616	995	17.337	23.343	50.970	45.703

Onder de bestemmingsfondsen is dat deel van de reserves en fondsen opgenomen, dat een beperkte bestemmingsmogelijkheid heeft doordat a) een derde (de gever) deze beperking heeft aangegeven of b) dat het geld is ingezameld voor een specifiek doel. De toevoegingen aan de bestemmingsfondsen vloeien voort uit het feit dat giften en (overheids)bijdragen met een specifieke bestemming zijn ontvangen.

Het beleid van het Nederlandse Rode Kruis is erop gericht om bestemmingsfondsen binnen drie jaar te besteden aan het doel waarvoor de gelden zijn ontvangen.

In 2022 ontving het Nederlandse Rode Kruis bijdragen voor de wereldwijde hulp aan vluchtelingen. In 2022 werd ruim € 53 miljoen ontvangen en hiervan werd een bedrag van € 47miljoen besteed. De resterende gelden worden in 2023 ingezet.

Het Prinses Margriet Fonds richt zich op rampenvoorbereiding, zodat omvang en schade van rampen beperkt wordt en groter leed wordt voorkomen. Het wordt beheerd door het bestuur van het Nederlandse Rode Kruis. De inkomsten in 2022 bestaan uit donaties van particulieren en bedrijven. De uitgaven in 2022 hebben betrekking op activiteiten in het kader van de doelstelling van het fonds.

Het bestemmingsfonds Nederland helpt St. Maarten is in 2017 ontstaan door de baten uit de fondsenwervingscampagne. Voor de vanuit deze campagne gefinancierde uitgaven is in 2022 een bedrag van € 0,3 miljoen onttrokken. Vanwege de pandemie was de besteding in 2022 minder dan gepland. De rapportage over het programma is opgesteld en via www.RodeKruis.nl te bekijken. De resterende gelden worden in 2023 e.v. ingezet.

In 2022 ontving het Nederlandse Rode Kruis giften/donaties en bijdragen voor de hulpverleningsactiviteiten naar aanleiding van de Covid-pandemie. Voor de nationale hulpverlening is per eind 2022 een bedrag van € 1 miljoen beschikbaar voor inzet in 2023.

De bestemmingsfondsen Overige nationale hulpverlening zijn gegroepeerd naar thema's in het kader van de doelstellingen en worden waar mogelijk ingezet om de kosten van de hulpverleningsactiviteiten te dekken. Van de fondsen wordt € 6,7 miljoen door de Overige onderdelen NRK-groep beheerd en dient ter financiering van lokale hulpactiviteiten. Tevens is hieronder een bedrag van € 1 duizend opgenomen onder de naam Reddingsboei Fonds, dat dient ter ondersteuning van activiteiten die worden gefinancierd door het Stille Rampen Fonds.

Van de bestemmingsfondsen Overige nationale hulpverlening heeft € 0,7 miljoen per 31-12-2022 (2021: € 0,8 miljoen) betrekking op in stand te houden nalatenschappen. Op deze gelden rust een beperkende voorwaarde voor besteding of worden in de toekomst specifieke plannen ontwikkeld voor de besteding ervan. Tevens heeft een bedrag van € 0,5 miljoen betrekking op waarderingen van nalatenschappen in vruchtgebruik.

De Overige fondsen voor internationale hulpverlening zijn ontvangen met als doel om programma's te financieren, zonder dat door de gever een specifieke regio aangegeven is waarbinnen de middelen besteed moeten worden. Van deze Overige fondsen is € 2,3 miljoen ondergebracht bij de Overige onderdelen NRK-groep.

SAMENSTELLING BESTEMMINGSFONDS INTERNATIONALE HULPVERLENING	31-12-2022	31-12-2021
Internationale hulpverlening:		
Regiofondsen	2.210	3.189
SHO - Covid	-	106
SHO - Beirut	-	37
3FM gelden	505	891
Covid hulpverlening internationaal	350	940
Overige fondsen	20.278	15.161
Totaal	23.343	20.324

VOORZIENINGEN (9)	TOTAAL 2022	TOTAAL 2021
Stand per 1 januari	246	895
Toevoeging	130	73
Onttrekking	-44	-557
Vrijval	-77	-165
Stand per 31 december	255	246

De personeelsvoorziening heeft een overwegend langlopend karakter (1 tot 5 jaar) en is bestemd voor werknemersregelingen, pre-pensioen en levensloop (€ 125 duizend) en jubilea (€ 130 duizend). Bij de berekening van de jubileumvoorziening is rekening gehouden met een verdisconteringsvoet van 0,5%. De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven. De onttrekking uit de personeelsvoorziening is aangewend voor de inkoop van rechten.

SCHULDEN OP LANGE TERMIJN (10)	31-12-2022	31-12-2021
Kredietinstellingen	3	-
Projectverplichtingen	2.751	962
Totaal	2.754	962

De reële waarde van de schulden op lange termijn benadert de boekwaarde.

De projectverplichtingen betreffen toezeggingen aan zusterorganisaties tot het financieren van internationale hulpverleningsprojecten met een resterende looptijd van langer dan 1 jaar.

SCHULDEN OP KORTE TERMIJN (11)	31-12-2022	31-12-2021
Crediteuren	2.425	3.737
Belastingen en sociale lasten	1.989	2.426
Projectverplichtingen	12.281	16.096
Overige vooruit ontvangen bedragen	1.338	9.868
Overige schulden	6.753	4.944
Totaal	24.786	37.071

De reële waarde van de schulden op korte termijn benadert de boekwaarde.

De schulden op korte termijn hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De projectverplichtingen betreffen toezeggingen aan zusterorganisaties tot het financieren van internationale hulpverleningsprojecten met een resterende looptijd korter dan 1 jaar.

De vooruitontvangen bedragen betreffen nagenoeg allemaal voorschotten op subsidies of projectbijdragen ter financiering van activiteiten in het kader van de internationale hulpverlening.

SPECIFICATIE VAN DE GEWORVEN BATEN (12)	BATEN VAN PARTICULIEREN	BATEN VAN BEDRIJVEN	BATEN VAN LOTERIJ-ORGANISATIES	BATEN VAN SUBSIDIES VAN OVERHEDEN	BATEN VAN ANDERE ORGANISATIES ZONDER WINSTREVEN	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
Collecten	447	-	-	-	-	447	801	578
Contributies	-	-	-	-	-	-	-	-
Giften en schenkingen								
- ongeoormerkt (I)	26.514	1.242	5.610	-	435	33.801	27.940	32.300
- geoormerkt nationaal (II)	5.191	5.296	-	-	1.789	12.276	5.248	10.619
- geoormerkt internationaal (III)	6.373	3.044	-	-	33.314	42.731	6.388	11.905
Nalatenschappen	14.672	-	-	-	-	14.672	10.930	11.618
Subsidies van overheden (IV)	-	-	-	65.709	-	65.709	24.627	65.889
Som van de geworven baten	53.197	9.582	5.610	65.709	35.538	169.636	75.934	132.909
Begroting 2022	38.513	2.435	5.580	24.627	4.779		75.934	
Realisatie 2021	44.020	5.735	9.619	65.889	7.646			132.909

De baten uit directe eigen fondsenwerving, conform de eerder gangbare opstelling van Richtlijn 650, bedragen € 67,2 miljoen (2021: € 56 miljoen; Begroting 2022: € 45,9 miljoen). Vergelijkende cijfers 2021 aangepast, omdat in de ledenraadsvergadering van juni 2021 het besluit is genomen om de verplichting tot contributiebetaling te laten vervallen.

GIFTEN EN SCHENKINGEN, ONGEOORMERKT (I)	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
Campagnes / Acties	28.191	22.540	26.674
Nationale Postcode Loterij, jaarbijdrage	5.400	5.400	5.400
Nationale Postcode Loterij, overige loterijbijdragen	-	-	10
Vriendenloterij	210	-	216
Totaal	33.801	27.940	32.300

Met de Nationale Postcode Loterij is een overeenkomst gesloten waarin het Nederlandse Rode Kruis als beneficiënt wordt aangemerkt.

GIFTEN EN SCHENKINGEN, GEOORMERKT NATIONAAL (II)	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
Noodhulp Covid nationaal	-	-	5.124
Nationale Postcode Loterij, extra bijdrage Covid	-	-	3.100
Prinses Margriet Fonds	903	1.200	658
Vluchtelingenhulp	8.857	-	-
Overig ten behoeve van nationale doeleinden	2.516	4.048	1.737
Totaal	12.276	5.248	10.619

GIFTEN EN SCHENKINGEN, GEOORMERKT INTERNATIONAAL (III)	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
Noodhulp algemeen internationaal	6.079	3.676	4.537
Noodhulp Covid internationaal	-	-	367
3FM Serious Request	-	-	26
Nationale Postcode Loterij, overige loterijbijdragen	-	-	893
Stichting Samenwerkende Hulporganisaties	31.095	-	1.391
Overig ten behoeve van internationale doeleinden	5.557	2.712	4.691
Totaal	42.731	6.388	11.905

De inkomsten 2022 van de Stichting Samenwerkende Hulporganisaties hadden betrekking op het aandeel van het Nederlandse Rode Kruis in de opbrengsten van “Samen in actie voor Oekraïne”. In 2021 vond de actie “Samen in actie tegen Corona” plaats.

SUBSIDIES VAN OVERHEDEN (IV)	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
Ontvangen subsidies ten behoeve van:			
- Nationale hulpverlening			
• Covid (Ministeries van Binnenlandse Zaken & VWS)	3.209	-	40.404
• Overig Nationaal	15.939	2.827	2.494
Totaal Nationaal	19.148	2.827	42.898
- Internationale hulpverlening			
- Europese Unie			
# Ten behoeve van reguliere projectuitgaven	3.971	-	965
- Ministerie van Buitenlandse Zaken:			
# Ten behoeve van reguliere projectuitgaven (2022: inclusief bijdrage Ministerie Buitenlandse Zaken ten behoeve van slachtoffers conflict Oekraïne)	42.838	-	19.601
# Ten behoeve van Covid projectuitgaven	-250	-	2.133
# Ten behoeve van MFSII-uitgaven	-	-	184
- Overige subsidieverstrekkers	2	-	108
Totaal Internationaal	46.561	21.800	22.991
Totaal	65.709	24.627	65.889

De ontvangen subsidies moeten jaarlijks opnieuw worden aangevraagd of hebben een incidenteel karakter voor specifieke projectuitgaven. De subsidieafrekeningen over 2022 zijn nog niet goedgekeurd.

Ten behoeve van de nationale hulpverlening vraagt het Rode Kruis jaarlijks subsidies aan bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. Ten behoeve van de internationale hulpverlening worden bij de Europese Unie projectsubsidies aangevraagd. Van het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft het Nederlandse Rode Kruis een aantal meerjarige projectsubsidies ontvangen. Voor elk van de bovengenoemde subsidies geldt dat na afloop van de periode en/of het project een eindverslag met financiële opstelling moet worden ingediend, al dan niet voorzien van een accountantsverklaring.

OVERIGE BATEN (13)	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
Boekwinst verkoop panden	377	-	3.180
Overige baten	114	30	101
Per saldo	491	30	3.281

TOELICHTING LASTENVERDELING (14)	VOORLICHTING EN BEWUSTMAKING	INTERNATIONALE HULPVERLENING	NATIONALE HULPVERLENING	WERVING BATEN	BEHEER EN ADMINISTRATIE	TOTAAL 2022	BEGROTING 2022	TOTAAL 2021
Directe kosten								
Direct personeel	2.570	7.274	21.841	2.725	-	34.410	33.951	30.083
Overige personeelskosten	129	314	1.259	93	-	1.795	1.591	1.389
Contributie internationale organisatie	-	1.283	-	-	-	1.283	1.180	1.147
Inhuur derden en kosten vrijwilligers	1.122	1.106	28.327	876	-	31.431	3.279	32.666
Aankopen en verwervingen	2	2	1.833	-	-	1.837	335	895
Communicatie	1.848	6	532	4.172	-	6.558	7.316	6.433
Projecten vrijwilligersorganisatie	-	-	5.123	-	-	5.123	7.446	2.005
Internationale projecten / Cariben	-	83.514	5.115	-	-	88.629	31.385	72.408
Huisvesting en ICT	135	29	5.754	82	-	6.000	3.418	6.587
Afschrijvingen	35	-	1.682	23	-	1.740	1.589	1.866
Eenmalige kosten	-	-	-	-	-	-	-	51
Totaal directe kosten	5.841	93.528	71.466	7.971	-	178.806	91.490	155.530
Indirecte kosten								
Indirect personeel	211	797	2.134	240	1.947	5.329	5.940	4.855
Overige personeelskosten	34	130	347	39	101	651	551	588
Inhuur derden en kosten vrijwilligers	57	217	581	66	1.375	2.296	1.249	2.334
Huisvesting en ICT	430	1.624	4.348	489	553	7.444	6.179	5.744
Afschrijving	34	130	348	39	24	575	649	794
Eenmalige kosten	37	139	373	42	26	617	395	324
Totaal Indirecte kosten	803	3.037	8.131	915	4.026	16.912	14.963	14.639
Totale kosten	6.644	96.565	79.597	8.886	4.026	195.718	106.453	170.169
Tegemoetkoming in de kosten	-49	-1.336	-25.902	139	49	-27.099	-12.973	-35.534
Totaal	6.595	95.229	53.695	9.025	4.075	168.619	93.480	134.635
Begroting 2022	6.585	36.883	36.720	9.476	3.816		93.480	
Realisatie 2021	6.013	44.416	71.167	8.939	4.100			134.635

Ten behoeve van de inzet voor de Covid hulpverlening en hulpverlening naar aanleiding van het conflict in Oekraïne zijn in 2022 meer kosten gemaakt dan begroot. De verschillen met begroting zijn onder andere zichtbaar bij de kostensoorten Inhuur derden en kosten vrijwilligers, Internationale projecten en Huisvesting en ICT.

Het percentage van de kosten werving baten ten opzichte van de baten uit directe eigen fondsenwerving, conform de eerder gangbare opstelling van Richtlijn 650, bedraagt 13,4% (2021: 16,0%; Begroting 2022: 20,6%).

Uit de toelichting lastenverdeling blijkt dat de kosten voor Beheer en Administratie 2,4% van de totale bestedingen bedragen (2021: 3,0%; Begroting 2022: 4,1%).

In de kosten worden ook de accountantskosten verantwoord. In 2022 zijn de volgende kosten ten laste van het resultaat gebracht:

Controle van de jaarrekening: € 306 duizend.
Andere controlewerkzaamheden: € 264 duizend.
Andere diensten zijn in 2022 niet afgenomen.

SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN (15)	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
Rente op obligaties	27		60
Overige beleggingsresultaten	-2.348		1.371
Kosten effectenbeheer	-43		-39
Rente op spaarrekeningen en deposito's minus bankkosten, inclusief koersresultaten	-203		-114
Per saldo	-2.567	-544	1.278

Nadere splitsingen bij Toelichting lastenverdeling:

Een nadere uitsplitsing van de kosten voor Internationale hulpverlening is als volgt:

UITSPLITSING KOSTEN INTERNATIONALE HULPVERLENING	2022	2021
- Reguliere projectuitgaven	57.372	35.493
- Voorbereiding en Coördinatie	4.918	5.040
- Projectuitgaven gefinancierd met SHO-inkomsten	31.238	1.739
- Projectuitgaven ten behoeve van MFSII-projecten	-	184
- Indirecte kosten	3.037	2.903
- Tegemoetkoming in de kosten	-1.336	-943
Totaal	95.229	44.416

Een nadere uitsplitsing van de kosten voor Nationale hulpverlening is als volgt:

UITSPLITSING KOSTEN NATIONALE HULPVERLENING						
	DIRECTE KOSTEN	INDIRECTE KOSTEN	TEGEMOET-KOMING IN DE KOSTEN	TOTAAL 2022	BEGROTING 2022	TOTAAL 2021
Interventies nationale hulpverlening	47.241	5.250	-16.392	36.099	20.052	10.840
Hulpverlening Cariben (exclusief Covid-19)	2.653	202	-187	2.668	6.406	2.582
Hulpverlening Covid-19 (inclusief Cariben)	12.862	1.558	-9.410	5.010	739	49.257
Vrijwilligersmanagement	8.710	1.121	87	9.918	9.523	8.488
Bijzondere lasten	-	-	-	-	-	-
Totaal	71.466	8.131	-25.902	53.695	36.720	71.167

Voor een aantal van bovenstaande activiteiten wordt subsidie ontvangen. De subsidie-inkomsten zijn niet opgenomen in bovenstaand overzicht, maar worden verantwoord onder Subsidies van overheden.

Financiële verantwoording Nederland Helpt St. Maarten

NEDERLAND HELPT ST. MAARTEN		
	2022	TOT EN MET 2022
Baten		
Geworven baten actie	-	23.785
Bijdrage ministerie BZK	-	1.225
Wervingskosten	-	-326
Rentebaten	-	-
Totaal baten	-	24.684
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)		
AKV	-	1.397
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit	-	23.287
Lasten		
Committeringen van NRK		
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen ter plaatse	-	965
- verstrekte steun via de IFRC/ICRC	64	540
- verstrekte steun via derden	-3	3.189
- verstrekte steun via het Nederlandse Rode Kruis zelf	84	16.977
Totaal lasten	145	21.671
Totaal beschikbare commiteringsruimte	-145	1.616

Nadere verantwoordingen/splitsingen die betrekking hebben op bestedingen Internationale hulpverlening:

SPLITSING DIRECTE KOSTEN INTERNATIONALE HULPVERLENING NAAR REGIO/THEMA:								
	AFRIKA	AZIË	EUROPA	LATIJS AMERIKA	MIDDEN OOSTEN	OVERIG	TOTAAL 2022	TOTAAL 2021
Noodhulp	4.047	2.021	48.121	1.702	512	3.714	60.117	22.355
Wederopbouw	83	-	-	42	392	41	558	540
Lange termijn programma's (versterken weerbaarheid gemeenschappen)	15.807	1.104	1.695	1.693	2.323	5.313	27.935	14.449
Strategic Partnership (PfR), uitgaven alliantie-partners	-	-	-	-	-	-	-	72
Subtotaal internationale projecten	19.937	3.125	49.816	3.437	3.227	9.068	88.610	37.416
Subtotaal 2021	13.341	4.641	965	3.103	4.659	10.707		
Coördinatie en voorbereiding							4.918	5.040
Totaal directe kosten internationale hulpverlening							93.528	42.456

Opmerkingen:

1. De noodhulp in de kolom Europa betreft hulp aan vluchtelingen na natuurrampen in Europese gebieden (€ 48,1 miljoen).
2. De uitgaven in de kolom Overig hebben betrekking op kosten die niet specifiek aan regio's toe te wijzen zijn en kosten voor de combinatie innovatie/verbetering/interne beheersing, inclusief kosten rondom rampenvoorbereiding.

Financiële verantwoording SHO-acties:			
ACTIE: BEIRUT	2022	TOT EN MET 2022	
Baten			
SHO fonds (publieksdonatie)	-		2.859
Rentebaten	-		-
Totaal baten	-		2.859
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)			
AKV daadwerkelijk besteed	17		200
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit	-17		2.659
Lasten	Totaal		Totaal
Committeringen van NRK			
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen ter plaatse	102		2.659
- verstrekte steun via de IFRC/ICRC	-		-
- verstrekte steun via het Nederlandse Rode Kruis zelf	-65		-
Totaal lasten	37		2.659
Totaal beschikbare commiteringsruimte	-54		0

ACTIE: CORONA		2022	TOT EN MET 2022
Baten			
SHO fonds (publieksdonatie)	6		1.397
Rentebaten	-		-
Totaal baten	6		1.397
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)			
AKV daadwerkelijk besteed	8		98
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit	-2		1.299
Lasten	Totaal		Totaal
Committeringen van NRK			
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen ter plaatse	-		425
- verstrekte steun via de IFRC/ICRC	5		756
- verstrekte steun via het Nederlandse Rode Kruis zelf	9		118
Totaal lasten	14		1.299
Totaal beschikbare commiteringsruimte	-16		0

ACTIE: OEKRAÏNE		2022	TOT EN MET 2022
Baten			
SHO fonds (publieksdonatie)	31.094		31.094
Rechtstreeks ontvangen bijdrage BuZa	15.000		15.000
Rentebaten	-		-
Totaal baten	46.094		46.094
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)			
AKV daadwerkelijk besteed	3.238		3.238
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit	42.856		42.856
Lasten	Totaal		Totaal
Committeringen van NRK			
- verstrekte steun via Rode Kruis-verenigingen ter plaatse	-		-
- verstrekte steun via de IFRC/ICRC	41.779		41.779
- verstrekte steun via het Nederlandse Rode Kruis zelf	303		303
Totaal lasten	42.082		42.082
Totaal beschikbare commiteringsruimte	774		774

PERSONEELSLASTEN			
	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
Salarissen	30.759	30.323	27.461
Sociale lasten	5.270	5.209	4.394
Pensioenlast	3.970	4.359	3.365
Subtotaal	39.999	39.891	35.220
Onder eenmalige kosten opgenomen	261	194	314
Totaal	40.260	40.085	35.534

Onder personeelslasten worden alle lasten van personeel in loondienst verantwoord. Lasten van ingehuurd personeel vallen hier niet onder. De personeelslasten over 2022 zijn in lijn met de begroting 2022, maar gestegen ten opzichte van de realisatie 2021. Dit wordt veroorzaakt door de inzet van extra personeel in het kader van de hulpverlening. Deze personeelslasten zijn gefinancierd uit specifiek voor de hulpverlening ontvangen bijdragen.

De pensioenregeling is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Het Nederlandse Rode Kruis is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg & Welzijn. De pensioenregeling is een middelloonregeling met voorwaardelijke indexatie uit de winst voor zowel de actieve als de inactieve deelnemers. De verplichtingen van het Nederlandse Rode Kruis zijn beperkt tot het betalen van de overeengekomen jaarlijkse premie.

Op bovenstaande pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden contractuele premies aan het pensioenfonds betaald door het Nederlandse Rode Kruis. De pensioengrondslag voor het Ouderdomspensioen en het Partnerpensioen is het pensioengevende salaris dat geldt of zou gelden bij een volledige werktijd, verminderd met de AOW-franchise. Het pensioenfonds heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te indexeren op basis van de algemene ontwikkeling van de salarissen in de collectieve arbeidsovereenkomsten die gelden voor de aangesloten werkgevers in een bepaald kalenderjaar. Het pensioenfonds besluit elk jaar of, en zo ja in hoeverre, kan worden geïndexeerd, gelet op de financiële situatie en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Het pensioenfonds baseert zich hierbij onder meer op de nominale en de reële dekkingsgraad. Het pensioenfonds kan besluiten een gemiste indexering in te halen, maar een dergelijk besluit heeft geen terugwerkende kracht en leidt niet tot een nabetaling. De indexering wordt gedeeltelijk gefinancierd uit premies en gedeeltelijk uit rendement. De dekkingsgraad lag in december 2022 op 109,2%.

De herstellpremie is onderdeel van de reguliere premie en wordt als lasten gepresenteerd in het jaar van betalen. Er zijn geen bijstortingen benodigd.

GEMIDDELTE BEZETTING IN FTE		
	WERKELIJK 2022	WERKELIJK 2021
Direct personeel:		
- voorlichting en bewustmaking	29	29
- internationale hulpverlening	72	68
- nationale hulpverlening	271	187
- Covid hulpverlening nationaal	19	44
- werving baten	33	34
Beheer en administratie	20	20
Indirect personeel	49	40
	493	422
Internationale activiteiten (met gedelegeerden worden arbeidsovereenkomsten gesloten voor de duur van de uitzending)	37	45
Totaal	530	467

Het aantal fte's in dienst per 31 december 2022 (excl. gedelegeerden) is 577.
Bovenstaande opstelling geldt voor personeel in dienst; inhuur van personeel is hierin niet opgenomen.

BEZOLDIGING DIRECTIE					
Naam:		M. van Schaik		J. Hoekstra	
Functie:		Algemeen directeur		Directeur Nationale Hulp & Vrijwilligersmanagement	
Dienstverband:	Aard (looptijd)	onbepaald		onbepaald	
	Uren	40		40	
	Parttime percentage	100		100	
	Periode	1-1-2022 t/m 31-12-2022		1-1-2022 t/m 31-12-2022	
Bezoldiging (x € 1.000):	Jaarinkomen	Brutoloon/salaris	136		117
		Vakantiegeld	11		9
		Eindejaarsuitkering	-		8
		Variabel inkomen	-		-
	Totaal jaarinkomen		147		134
	Belastbare vergoedingen/bijtellingen		-		-
	Pensioenlasten (werkgeversdeel)		19		19
	Overige beloningen op termijn		-		-
	Uitkeringen beëindiging dienstverband		-		-
	Totaal bezoldiging 2022		166		153
	Totaal bezoldiging 2021		162		149

Door Goede Doelen Nederland wordt jaarlijks de Regeling beloning directeuren geactualiseerd. Met behulp van de bepalende factoren voor functiezwaarte (omvang, complexiteit en context) is de totale functiezwaarte, uitgedrukt in BSD-punten, van de directie vastgesteld. De BSD-score over 2022 voor de algemeen directeur is 549 punten en valt daarmee in categorie J. Het maximum jaarinkomen van die categorie bedraagt € 169 duizend. Met een jaarinkomen van € 147 duizend blijft het jaarinkomen van de algemeen directeur onder dit maximum. Voor de directeur Nationale Hulp en Vrijwilligersmanagement bedraagt de BSD-score over 2022 504 en valt daarmee eveneens in categorie J.

De totale bezoldiging van de algemeen directeur blijft met € 166 duizend binnen het maximum van € 209 duizend volgens de Wet Normering Topinkomens en de beloningsregeling van Goede Doelen Nederland.

Aan directie zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Aan toezichthoudend bestuurders is geen bezoldiging betaald en zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. In 2022 is aan toezichthoudend bestuurders voor een bedrag van € 0 (2021 € 0) op declaratiebasis vergoed voor de door hen in het kader van hun bestuursfunctie gemaakte reis-, verblijf- en representatiekosten.

Den Haag, 8 mei 2023	
VERENIGINGSBESTUUR	
Mevrouw mr. drs. H.H. (Heleen) Kersten	toezichthoudend bestuurder, voorzitter
Mevrouw drs. M. (Marieke) van Schaik	dagelijks bestuurder/algemeen directeur
De heer drs. P.P. (Peter) Tordoir	toezichthoudend bestuurder, vice-voorzitter, lid auditcommissie
De heer ir. T.V.M. (Thomas) Heerkens	toezichthoudend bestuurder, voorzitter auditcommissie
Mevrouw drs. B.A.M. (Britte) Visker	toezichthoudend bestuurder
Mevrouw drs. M.R. (Manon) Leijten	toezichthoudend bestuurder
De heer drs. M. (Mostafa) Hilali	toezichthoudend bestuurder
De heer R. (Raman) Madan MSc	toezichthoudend bestuurder

Overige gegevens

BESTEMMING RESULTAAT	2022
Saldo	-1.059
Totaal	-1.059
Bestemd als volgt:	
Fonds internationale activiteiten	3.019
Overige fondsen	2.247
Bestemmingsreserves	-5.355
Continuïteitsreserve	-970
Totaal	-1.059

Baten waarvoor een derde een beperkte bestedingsmogelijkheid heeft aangegeven worden toegevoegd aan een bestemmingsfonds; bestedingen van deze gelden worden aan dit fonds onttrokken. Gelden waarvoor het verenigingsbestuur een specifieke bestemming heeft gegeven, worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve; uitgaven van deze gelden worden ten laste van de bestemmings-reserve gebracht. Het saldo dat resteert na verwerking van de mutaties in de bestemmingsfondsen en bestemmingsreserves wordt conform artikel 44 van de statuten ingevolge een besluit van het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis verwerkt in de continuïteitsreserve.

Het saldo van baten en lasten van de overige onderdelen is een samenvoeging van de saldi van de Overige onderdelen NRK groep. De besturen van deze overige onderdelen bepalen op basis van centrale richtlijnen de bestemming van het saldo.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de ledenraad van Het Nederlandse Rode Kruis

Verklaring over de jaarrekening 2022

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening van Het Nederlandse Rode Kruis ('de vereniging') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vereniging op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 650).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening 2022, die deel uitmaakt van de jaarrekening van Het Nederlandse Rode Kruis te Den Haag gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde balans per 31 december 2022;
- de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2022; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 650.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Het Nederlandse Rode Kruis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 650 is vereist voor het bestuursverslag.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ 650.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de ledenraad voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De ledenraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 12 mei 2023
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.A.B. de Coninck RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2022 van Het Nederlandse Rode Kruis

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de ledenraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlagen



Rode
Kruis

Samenstelling van het verenigingsbestuur

In het bestuur is er een functieverdeling tussen de algemeen directeur als dagelijks bestuurder en de toezichthoudende bestuurders. De algemeen directeur is als dagelijks bestuurder verantwoordelijk voor de leiding over de dagelijkse gang van zaken binnen het Nederlandse Rode Kruis. De taak om toezicht te houden op de taakuitoefening van de algemeen directeur berust bij de toezichthoudende bestuurders. Het verenigingsbestuur (als collectief) is, met inachtneming van de functiescheiding in het bestuur, belast met het besturen van het Rode Kruis en het behartigen van de belangen van het Nederlandse Rode Kruis op nationaal en internationaal niveau en met inachtneming van de missie, visie, de grondbeginselen en de doelstellingen van het Nederlandse Rode Kruis.

Het aantal dagelijks bestuurders is door de toezichthoudende bestuurders vastgesteld op één dagelijks bestuurder, die ook wordt benoemd door de toezichthoudende bestuurders. Het aantal toezichthoudende bestuurders is door de ledenraad vastgesteld op een aantal van zeven. De voorzitter en de vicevoorzitter van het bestuur worden op voordracht van de ledenraad benoemd door de Kroon, de overige toezichthoudende bestuursleden worden benoemd door de ledenraad. De benoemingstermijn van de toezichthoudende bestuurders is vier jaar. De maximale zittingsduur bedraagt twee termijnen. Alle toezichthoudende bestuursleden zijn vrijwillig en onbezoldigd verbonden aan het Nederlandse Rode Kruis en ontvangen alleen een vergoeding voor gemaakte kosten. In 2022 zijn er geen kosten gemaakt.

Het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis bestond in 2022 uit de volgende personen:

- Mevrouw mr. drs. H.H. (Heleen) Kersten, toezichthoudend bestuurder/voorzitter
- Mevrouw drs. M. (Marieke) van Schaik, dagelijks bestuurder/algemeen directeur
- De heer ir. T.V.M. (Thomas) Heerkens, toezichthoudend bestuurder/voorzitter auditcommissie
- De heer R. (Raman) Madan MSc, toezichthoudend bestuurder
- De heer drs. P.P. (Peter) Tordoir, toezichthoudend bestuurder/vice-voorzitter /lid auditcommissie
- Mevrouw drs. B.A.M. (Britte) Visker, toezichthoudend bestuurder
- De heer drs. M. (Mostafa) Hilali, toezichthoudend bestuurder
- Mevrouw drs. M.R. (Manon) Leijten, toezichthoudend bestuurder

Nevenfuncties bestuursleden en directie - per 1 januari 2022

Mevrouw mr. drs. Heleen Kersten

(toezichthoudend bestuurslid, voorzitter) Benoemd in 2020 (1e termijn)

Hoofdfunctie: Partner bij Stibbe

Nevenfuncties:

- Het Rijksmuseum: vice voorzitter raad van commissarissen en lid van de financiële commissie
- Instituut van Internal Auditors: lid raad van advies
- STMicroelectronics: lid raad van commissarissen, voorzitter van de benoemings- en corporate governance commissie, lid van de auditcommissie en lid van de remuneratiecommissie
- Wolters Kluwer: lid raad van commissarissen en lid van de selectie- en remuneratiecommissie

De heer drs. Peter Tordoir

(toezichthoudend bestuurslid, vice-voorzitter, lid auditcommissie) Benoemd in 2016 (1e termijn),

Herbenoemd in 2020 (2e termijn)

Hoofdfunctie: onafhankelijk toezichthouder / bestuurder

Nevenfunctie:

- Voorzitter van de RvC van Azerion

Mevr. drs. Britte Visker

(toezichthoudend bestuurslid) Benoemd in 2016 (1e termijn), Herbenoemd in 2020 (2e termijn)

Hoofdfunctie: Manager Jeugdgezondheidszorg, Gemeente Utrecht

Geen nevenfuncties

De heer drs. Mostafa Hilali

(toezichthoudend bestuurslid) Herbenoemd 2021 (2e termijn).

Hoofdfunctie: Officier bij de Koninklijke Landmacht

Nevenfuncties:

- Algemeen bestuurslid Atlantische Commissie
- Algemeen bestuurslid Joods Marokkaans Netwerk
- Algemeen bestuurslid Said & Lody

De heer ir. Thomas Heerkens

(toezichthoudend bestuurslid met aandachtsgebied financieel en voorzitter auditcommissie)

Herbenoemd in 2022 (2e termijn).

Hoofdfunctie: onafhankelijk bestuurder / toezichthouder / adviseur

Nevenfuncties:

- Lid raad van toezicht stichting Concert- en congresgebouw de Doelen / tevens lid auditcommissie
- Lid raad van commissarissen Stichting Woonin
- Lid raad van commissarissen Plantify Partners Europe
- Algemeen directeur Natuurbegraven Nederland

De heer Raman Madan MSc

(toezichthoudend bestuurslid) Benoemd in 2019 (1e termijn)

Hoofdfunctie: zelfstandige incident en crisismanagement

Nevenfuncties:

- Assessment en Coordination Expert European Civil Protection Mechanism (EU)
- Emergency Medical Team Coordination Cell Expert (WHO)
- Gastdocent Erasmus Universiteit (op uitnodiging van het departement Openbare Gezondheidszorg van de Medische Faculteit)
- Bestuurslid SGK (Secretaris & portefeuillehouder Personeel & Diversiteit)

Mevrouw drs. Manon Leijten

(toezichthoudend bestuurslid) Benoemd in 2020 (1e termijn)

Hoofdfunctie: bestuurslid bij de Autoriteit, Consument & Markt

Nevenfuncties:

- Lid stichtingsbestuur Tilburg University/ tevens lid auditcommissie
- Lid stichtingsbestuur Koninklijk Paleis op de Dam/ tevens lid Paleiscommissie

Mevrouw drs. Marieke van Schaik

(algemeen directeur)

Nevenfuncties:

- Lid van bestuur Red Cross/Red Crescent Climate Centre*
- Lid van bestuur Samenwerkende hulporganisaties*
- Voorzitter Dr Denis Mukwege Foundation
- Bestuurslid Roosevelt Foundation

*) gebonden aan de functie van Algemeen Directeur van het Nederlandse Rode Kruis

De Ledenraad

De ledenraad van het Nederlandse Rode Kruis heeft als belangrijkste wettelijke bevoegdheden de statuten vast te stellen, de jaarrekening goed te keuren en het toezichthoudende bestuur te benoemen (met uitzondering van de voorzitter en vicevoorzitter die door de Kroon worden benoemd). Ook beslist de ledenraad onder meer mee over de strategie. De ledenraad bestaat uit districtsafgevaardigden en een afgevaardigde uit het Caribisch gebied, aangevuld met vijf nationaal gekozen afgevaardigden die vanuit een specialisme zitting nemen. In 2022 kwam de ledenraad twee keer bij elkaar en vonden twee informele sessies plaats. De vergaderingen van de ledenraad worden voorgezeten door de voorzitter van het verenigingsbestuur.

Samenstelling ledenraad in 2022

Zetel Amsterdam-Amstelland Marlene van Loo (2020 - 2024)	Zetel Kennemerland Rob John
Zetel Drenthe Roelof Bult (2020 - 2024)	Zetel Midden- en West-Brabant Freddie Horsten
Zetel Fryslan Willem Brink (2020 - 2024)	Zetel Noord- en Midden Limburg Jac Jeurissen
Zetel Gelderland Zuid Dennis Winkel (2020 - 2024)	Zetel Noord- en Oost Gelderland Aldert Nagel
Zetel Groningen Yang Soo Kloosterhof (2020 - 2024)	Zetel Noord-Holland Noord Erik Müller
Zetel Haaglanden Anke Kruithof (2020 - 2024)	Zetel Rotterdam-Rijnmond Wouter Bijlsma
Zetel Hollands-Midden Annet van der Velden (2020 - 2024)	Zetel Utrecht Gerda Vermeer
Zetel Twente Marianne Stevelink (2020 - 2024)	Zetel Zuid-Holland Zuid Norman Ligtenberg
Zetel Zeeland Cora Beijer (2020 - 2024)	Expertzetel Financien Robert Harperink
Zetel Zuid Limburg André Colaris (2020 - 2024)	Expertzetel Internationale Hulp Chris van Duren
Zetel Brabant-Noord Peter van Baaren	Expertzetel Jongeren Geen kandidaat voor aangemeld
Zetel Brabant-Zuidoost Charlotte van Beukering	Expertzetel Vereniging & Vrijwilligerszaken Jeroen Veenstra
Zetel Flevoland Geen kandidaat voor aangemeld	Zetel Cariben Marleen van der Borgt (2022 - 2024)
Zetel Gelderland Midden Dina Silvia van Baren	Expertzetel Diversiteit en inclusie Kiran van den Brande (2020 - 2024)
Zetel IJsselland Cees van Groeningen	



Colofon

DIT IS EEN PUBLICATIE VAN HET VERENIGINGSBESTUUR
VAN HET NEDERLANDSE RODE KRUIS
POSTBUS 28120
2502 KC DEN HAAG

BEZOEKADRES:
ANNA VAN SAKSENLAAN 50
2593 HT DEN HAAG
KVK NUMMER 40409352
070 44 55678
CONTACTCENTER@REDCROSS.NL
RODEKRUIS.NL

Projectleiding: Christopher Fernando
Financiële leiding: Wilco van Wijck
Redactie: Esther Adam
Vormgeving: être - Willemijn Staal
Illustraties: Buro Brand - Michiel Reijnders en
Lieveke Op Ten Berg



Rode
Kruis